

Catechu

331.

N. de K. I.

1584

1. peld. Feljs

1584

CATECHE-

S I S.

az az:

Keresztényi Vallásra
való tanítás.

Melly

Az Erdélybenlévő U-
nitária Ecclesiáknak
és Scholáknak
szükségekre
ki bocsát-
tatot.

Nyomtatott Brassó
ban 1740 Eklendoven.

Proverb. 23. 7. 14.

*Ne lobd-el az Gyermektől az tudományt,
ba meg-vered őtet veszfóvel, nem hal-
meg vele. Te veszfóvel verd-meg ő-
tett, és az ő lelkét meg szabadítod az
baláltól.*

1. Paralip. 28.

*Te pedig fiam ismérd-meg az te Atyád-
nak Istenét, mert ba kereséded őtet,
meg találod, de ba meg vetéded, ő-is
meg vét téged mind örökké.*

AD LECTOREM.

AZ UR JESUS CHRISTUS,
az igaz tudomának egy-
gyetlen egy fő Mestere,
akarván az ő tudománynyanak
mind igazságát, mind pedig méltó-
ságát, az ő szép és bölts tanításán
álmélkodó Sidóknak meg mutatni,
azt mondgya Sz. Ján. 7. 16. 17.
Az én tudományom nem enyim, hanem azé
a ki engemet el-botsátott. Az ki akarja an-
nak akarattját tselekedni, meg érti az tu-
dományról, ba Istentől vagyóné, vagy-én,
én magamtól szöllok, Melly mondása-
val azt jelenti meg elsőben ki lé-
gyen az igaz tudománnak fő Au-
thora

Abra és Fundamentoma, tudni illik az
Atya. Másodszor ki legyen annak
meg-tanulására alkalmas, az tud-
ni illik az ki az *Atyának akarattját o-*
korja tselekedni. Mi is azért akarván
az mi tudományunknak, és vallá-
sunknak, mind igazságát, mind pe-
dig méltóságát világ eleiben ki ten-
ni, ez kis írásban nem éltünk más
Argumentummal, hanem azt akartuk
meg mutatni, hogy az mi tudomá-
nyunk nem miénk, hanem azé az ki
minket ennek hirdetésére el-kül-
dött, és az kiknek írásokból azt
vettük; mely tudományról is kön-
nyen meg értheti, ha Istenről va-
gyonó, vagy mi magunktól szollunk
az, az ki annak akarattját tseleke-
dzi, az ki azokat az kiknek írások-
ból ezt vettük el-botsátotta, mivel
semmi mi-itt oyllyant nem írunk,
és mondunk, az miről igazán el-
nem mondhattuk, hogy ez nem
miénk, hanem azoké, az kiktől ta-
nultuk,

nultuk, az mint azt akarki-is eszé-
ben vehetir az Kérdéseknek és Fele-
leteknek az Sz: Írásbéli tanubizon-
ságokkal való öízve vereséből, és
olvasásából. Annál mi mélytben
nem böltselekedhetünk, s nem is
akarunk böltselekedni, se az szóllá-
fok formáinak fel találásában, sem
az üdvösségte néző dolgoknak ki
gondolásában, mint az Evangelisták
és Apostolok böltselekedtek, elő-
tünk viselvé amaz mondaft. 3. Mo-
ses: 29: 29. *Az titkok az mi Urunknál*
Istenünknel vagynak: a' ki nyilatkoztatott
dolgok miénk és a' mi fainké mind örökké.
Ísmét: Rom. 12. *Az Istennek nekem a-*
dott ajándéka által, paratsolom minden-
nek valaki tr köztetek vagyon, hogy fel-
lyeb ne böltselekedgyék, annál a' mint kell
böltselekedni; hanem jozanon böltselekdjék,
az mint az Isten mindennek adta az bitnek
mértékét. Ísmét. 2 Tim. 3: 14, 15 *Te*
pedig maradj-meg azokban az melyeket
tanultál, és a' melyek teréad bizattattak,
tudván azt kiktől tanultad, &c. Neveze-

tesen pedig amaz mondáért. Sz: Pál-
nak Gal. 1: 8. Ha jainte mi is, avagy
a mennyei Angyal hirdetne tinéktek vala-
mit azon kívül, az melyet néktek hirdet-
tünk legyen átok. Te azért kegyes ol-
vasó élhetz ezzel a te üdvösséged-
re, csak ímezt Regulákra vigyázz.

Elsőben: Hogy midőn ennek ol-
vasására adod magadot, üressíts-
meg elmédet minden illendő vis-
gálás nélkül cleve bé-vőtt véleke-
délektől.

Másodszor: Hogy az Christus fe-
lől; és az Sz. Lélek felől semmit
se ne mondgy, se ne érts az mit az
Evangelisták és Apostolok nem
mondottak és nem értettek, az
mint hogy nem is mondhatz ha az
Sz. írást elég világosnak, nem is
érthetiz ha elég tökéletesnek hiszed
lenni.

Harmadszor: Hogy az Sz. Írás-
nak több és világosabb tanubizony-
ságit ne az kevesebb és homályosab-
bak szerint, hanem czeket magya-
rázd amazok szerint.

Negyedszer: Hogy az mit elméd-
del fel nem érsz, és meg nem fog-
hacz, azt elméddel meg se ka-
tározd.

Ötödször: Hogy az Sz. írásba
másonnan értelmet ne végy, hanem
abból vedd csak idvösséged felől va-
ló értelméket.

Igy léfzen hogy az ISTEEN az
te lelki szemeidet meg-világo-
sítván az Ő Felsége akarattját az
menyire te néked az te üdvössé-

gedre szüksége, meg értheted.
Mellyre segőlyen & Fel-
sége Szent Lel-
kének ál-
tala:

A
M E
N

CATE-

CATECHESIS,

az az:

Keresztényi Vallásra való
Tanítás.

I.

Miképpen idévezélibet az Ember?

Ugy ha az (a) Atyát, amaz egyedül
Igaz Istent, és a" Kírt el borsátott, a" Jé-
sus Christust ilmeté.

(a) Ján. 17. vers. 3. Er az örök élet, hogy
meg ismerjenek régedet amaz egyedül igaz
Istent, és a" kitél borsátot az Jelus Christust.

II.

*Mitoda ismérni az Istent és az Je-
sus Christust?*

Ez semmi nem egyéb, hanem vala-
mit a" Szent Írás az Istent, és az Chri-
stus-tól, és egytzermind azon Istent és
Christust.

Christus akarattya felől - is ki jelentett
(a) hinni, és (b) vallani azt; és az sze-
rént (c) minden engedelemmel és (d)
jó tselekedetekkel úgy járni, s' élni,
az mint méltó az Urhoz, és (e) az Isten-
hez, a' ki minket az ő Országába, és di-
csőségébe hívott.

Szent Írásbéli Bizonyosságok.

(a) *Márk. 16. vers. 16.* Az ki hiszen, és meg-
keresztelkedik, üdvözül, a' ki pedig nem hi-
szen el kárhozik, *Ján. 20. 31. Rom. 10. vers.*
9. Sid. 11, vers. 6.

(b) *Rom. 10. vers. 9.* Ha szóval vallod,
az ur Jéhus és szívemben hiszed, hogy az I-
sten ötet fel támasztotta halottaiból, üdve-
zűlsz. Mert szível hiszünk az igazságra, száj-
jal létszen pedig vallással az üdvösségre.
Mat. 10. 32. 33.

(c) *Mat. 7. 21.* Nem minden; a' ki azt
mondja énnekem, Uram, Vraám: mégyen bé
a' Mennyeeknek Országába, hanem a' ki az én
Atyámnak akarattját tselekeszi, ki a' Meny-
ben vagyon. a' mégyen bé a' Mennyeeknek
Országában. *1. Ján. 2. 3. 4. 5. 6.*

(d) *Kol. 1. 10.* Járjatok méltán, az Istennek
mindenekben kedveskedvén, minden jó tse-
lekedetekben gyümölcsozván, és nevedvén,
az Istennek tudományában.

(e) *1.*

(e) *1. Thes. 11. 12.* És vigasztalván kértünk
tűtőköt, hogy Isten előtt méltán járnatok.
az ki hívut tűtőköt az ő Országába, és di-
csőségébe.

III.

Az Istent minéműnek isméréd és
valod?

Isméréd és valóth summa szerént.
(a) örökké valónak, (b) láthatatlan-
nak, (c) mindenhatónak, (d) egyedül
bölcsnek, (e) mienynek földnek terem-
tőjének, és (f) gondviselőjének, (g)
mindenűt jelenvalónak, (h) szentnek,
(i) igaznak, (k) könyörülőnek, (l) be-
szu állónak, és egygyetlen egynek.

Szent Írásbéli Bizonyosságok.

(a) *Rom. 16. vers. 26.* Mostan pedig meg je-
lentetett, és a' Prophétai írásk által, az ő-
rök Istennek parantsalattyaiból, a' hűben
való engedelemnek okáért, minden pogá-
nyoknak meg magyaráztatott.

(b) *1. Tim. 1. vers. 17.* Az örökké való Ki-
rállynak pedig, a' hálhatatlan, láthatatlan,
egyedül bölcs Istennek, tisztesség légyen, és
dicsőség mind örökkön örökké Amen.

(c) *Jelen. 1. vers. 8.* En vagyok az Alfa, és

32. O.

az Oméga, az az. kezdete és végezet, ezt mondja az Ur, a' ki vagyok, a' ki vala, és a' a' ki eljövendő, az Mindenható.

(d) *Rom. 16. vers. 27.* Az egyedül bölcs Istennek, dicsőség a' Jésus Christus által, mind örökké Amen.

(e) *Tenem. 1. vers. 1.* Kezdetben teremte Isten a' Mennyet, és földet. *Tsel. 17. vers. 24.*

(f) *Tsel. 17. vers. 23, 26, 27, 28:* Én id mindennek életet, lehelletet, és mindeneket, és az egész emberi nemzetséget edgy vérből teremtetem, hogy lakoznának a' földnek egész színein, elrendelvén az időnek alkalmatosságát, és az ő lakókat meg házasozván, hogy az Isten meg keressék, ha valami módon mag tapasztalhatván őt, te meg találhatnák; jóllehet bizony nem mészíre vagyok mindeniküktől, mert ő általa élünk, mozgunk, és vagyunk.

(g) *Sols. 139. vers. 7. 8.* Hová mennek a' te lelked előre? és az te orzád előtt hová futnak? ha a' Mennyben mégyek ott vagy, ha az koporsóba vetem az én ágyamat, ott is jelen vagy, és a' előbbi.

(h) *1. Péter. 1. vers. 13.* Miképpen hogy szent az a' ki cikkeket el hívott, ti is szentek legyetek, teljesen életetekben.

(i) *Jer. 12. vers. 1.* Igar vagy Iram, ha perlek-is veled, de mind azon által ugyan törvényke-

nykezem veled; Mi az oka hogy illy bölcsésges a' hűtöleneknek uttyok? béke-ségen vadnak minnyájan az Istentelenek. *Is. 145. vers. 17.*

(k) *2. Mos. 34. vers. 6.* Erős irgalmas, és gyelmes Isten; késedelmes a' haragra, nagy almafságn, és igazságn.

l) *2. Mos. 30. vers. 5.* En vagyok a' te Istened erős bősztu álló, ki meg büntet az Atyáknak vétkeket a' fiakban, harmad negyed iziglen, azokban a' kik gyűlölnék gemit. *1. Thez. 4. vers. 6.*

IV.

Hol vagyon meg írva hogy az Isten egygyetlen egy?

Móses Prophéta ötödik könyvének ötödik Részében. (a) Haliyad Izrael: ez mi Urunk ISTENünk egygyetlen egy Isten.

Az Christus-is az Fő parancsolatot azon kezdé el. (b) Haliyad Izrael: Az mi Urunk Istenünk egy Ur. Sz. Pál is y szól: (c) Tudgyuk hogy az Bálszony semmi, és hogy nintsen más Isten, hanem csak egy. *Márk. 12: 29.*

Kor. 8: 4.

Lásd hasonló Bizonyságokat.

Rom. 3: 4. 30. Gal. 3: 4. 20. Ef. 4: 4. 6. 1. Tim. 2: 4. 5. 4. Zak. 14: 4. 9. Mal. 11. 4. 10. 5. Mos. 4: 35. 39. és 32: 4. 39. 2. Sam. 7: 22. 1. Kir. 8: 4. 60. Sol. 86: 4. 10. Isa. 45: 4. 6. 18. 21. 22. és a többi.

V.

Kitsoda ez az egygyetlen egy Isten?

Ez amaz (a) Atya, a' kitől mind-mek vadnak, mő - is abban, az Abrahamnak, Isáknak, Jákobnak, és az Atyáknak ISTENE: az mi Urunk Jésus Christusnak is Atyja és Istene; Az mint maga is meg vallotta, így szólván: (c) *Fel mégyek az én Atyámhoz, és az tő Atyátokhoz; az én Istenemhez, és az tő Istenekhez; Mallyet* (d) több irások is az Apostoli Credoval egygyűt bizonyítanak.

Szent írásbéli Bizonyságok.

(a) *Ján. 17. vers. 3.* Ez az örök élet, hogy megismerjének téged amaz egyedül igaz Istent és az kit el-bocsátottál a' Jésus Christus. 1. Kor. 8. vers. 6. *Efe. 4. vers. 6.*

(b) *Tsel. 3.*

(b) *Tsel. 3. vers. 13.* Az Abrahamnak, Isáknak, és Jákobnak Istene, a' mi Atyáinknak Istene, meg dicsőítetted az ő Fiát Jésum, kit tő el-árulárok, és meg tagadárok Pilátus előtt, noha ő azt hitte volna, hogy el kell bocsátani.

(c) *Ján. 20. vers. 17.* Mondá néki Jésus: Ne illes engemet, mert nem mentem még fel az én Atyámhoz; de mennyei az én Atyám-haihoz, mond meg nékiel: Fel mégyek az én Atyámhoz, és a' tő Atyátokhoz, az én Istennemhez, és a' tő Istenekhez.

(d) *2. Kor. 11. vers. 3.* Aldott az Isten, és a' mi Urunk Jésus Christusnak Atyja, az igazságságoknak Atyja, és minden vigasztalásnak Istene. *Efe: 1. 17. 1. Pet. 1. 3. Sid: 1. 9. Jelen: 3. 12. és a' többi.*

VI.

Minémű értelemben kell lennünk az Istennek köszönséges Gondviselőse felől?

Öllyanban, hogy az Istennek gondviselése és vigyázása, mind (a) Angyalokra, s' mind (b) emberekre, és azoknak minden cselekedetekre; Sőt egyéb (c) minden terempeert állatira is ki terjed, és azokat (d) tartsa, (e)

rendelt, (f) igazgattya, és azokkal szabad és bőls akarattya szerint él (g) az maga dicsőségére, és az őret felő embereknek (b) javakra, az gonoszoknak pedig büntetésekre.

Szent Irásbéli Bizonyságok.

(a) *Sid. 1: vers. 14.* Avagy nem szolgáló lelkek-e mind azok, kik szolgálatra ki küldtettenek azokért az kik az üdvességnek örökös léfzenek. *2. Pé. 2: vers. 4.*

(b) *Solt. 25: vers. 13, 14, 15.* Annak lelke az jóban meg marad, és az ő magzattya örökségül bírja az földet. Az Urnak ritka azoknak adatik kik őret felik, és az ő frigyét meg-jelenti nékik. Az én Szemeim mindenha az Urnak néznek; mert ő vétél ki az tőrből az én Lábaimat. *Jer. 32: vers. 19.*

(c) *Solt. 145: vers. 9.* Jó az Ur mindenkinek, és az ő irgalmasága minden teremtetett állatn.

(d) *Math. 6: 26, 28, 30.* Tekintetek az Egi madarakra, mert azok nem vetnek, sem aratnak, sem a' tsürbe nem takarnak, mind az által a' tá Menyeyi Atyátok elcattya azokat: nemde nem drágábbak vattok-e az azoknál! Az őltőzerül-is pedig mit szorgalmaztostok? vegyétek eszettekben az

mezei Liliomokat mimódon nevedkednek, nem fonnak, és nem munkálkodnak.

Hogy ha az Isten így ruházza a' mezőnek fűvét, melly ha egynap vagyon, más nap a' Kementzébe vertetik, nemde nem ruháztok sokkal inkább tőőket; oh kicsio hitűek.

(e) *Róm. 13: vers. 1.* Minden Léflek az felső hatalmasságnak engedelmes légyen, mert nintsen hatalmasság, hanem Istenből, és a' minémű hatalmasságok vagynak, Istenből rendeltettek;

(f) *2. Kir. 18: vers. 24.* És hátra tekintvén, és meglátván őket, meg-átkozá őket az Urnak névében, és az Erőből két nyóflény Medvék ki jövé, el-izagátának köztőlők megvonnák Gyermekeket. *Péld. 16: vers. 1, 9. Péld. 21: vers. 1.*

(g) *Péld. 16: vers. 4.* Mindeneket teselkedett az Ur ő magáért, az Istenelent-is a' büntetésnek napjára őrendelt,

(h) *Jób. 37: vers. 11, 12, 13.* Végezzen az Isten effele égi változásokat az ő bőls tamatrsából viszontagsággal teselkedik, hogy azt a' mir ő parantsol a' földnek szinén teselkedgyék. Avagy oflorul, avagy a' földnek hasznáért; avagy hogy az emberekkel jól tégyé azt teselkedik hogy azoknak mindenik jelen

Végyen, Ezt Jób vedd füleidbe, állj-meg, és gondold-meg az erős Istennek csudálatos cselekedetét. *Bóla. 16: vers. 24.*

VII.

*Az Isten miben mutatta-meg kiváltsá-
képpen való gondviselését az
Emberi Nemzethez?*

Ebben, hogy vélek az utolsó időben az ő Fia által (a) Szövevényeket kötött, úgy mint az kő (b) maga és az emberek között Közbenjáróvá rendelvén, ő általa (c) drága igiretek, és (d) szörnyű fenyegetések alatt az ő (e) akarattját, és kívánságát nékik ki jelentette,

Szent Irásbéli Bizonyosságok.

(a) *Sid. 8: vers. 10.* Annak okáért ez az Szövevény a' melyet kötök az Izraelnek házával a' napok után, azt mondgya az Ur, bényomom az én Törvényemet az ő elméjében, és az ő szívébe bé írom: és készek nékik Istenek, és ők énnekem énnépem. *1. Kor. 3: vers. 18, 19.*

(b) *1. Tim. 2: vers. 5.* Mert egy az Isten, egy az Közbenjáró is Isten között, és emberek között, az ember János Christus. *Sid. 7: vers. 27. és 8: vers. 6.*

(c) *2 Péis:*

(c) *2. Péis. 1. vers. 4.* Kísértel igen nagy és drágalátos igiretek ajándékoztattak minélkülök, hogy ezek által, az Isteni természetnek részei lennétek, ki menekedvén a' romlottságból, mellesz kívánság által vagyon e' világon. *Ján. 2: vers. 23. Márk 16: vers. 16.*

(d) *Mat. 23: vers. 41.* Akkor szól azoknak is kik az ő balkeze felől lépnek, ilyen módón: Atkoztak mennyesek - el én töllem az örök tűzre, midily kétfiztetett az őrdögnek és az ő Angyalinak.

(e) *Ján. 8: vers. 26.* Sok volna a' mellyeket tő felölletek kellene szólnom, és megírtnem, de a' ki engem el borsáztott igaz az, és a' mellyeket én ő tölle hallottam, azokat szólok e' világnak. *2. Thez. 4: vers. 3. és 5: vers. 18.*

VIII.

Ki és minéműez az Közbenjáró?

Ez amaz (a) ember János, az ki jól-lehet az (b) világnak fundamentumának fel verése előtt eleve tudott, de az utolsó időben (c) az Magósiágbéli Istennek erejének meg árnyékozásából (d) Afzszonyi állattól születt és (e) lőtt: az ki noha (f) meg felzittetett volt az erőtlenségből, mind azon által el az Istennek hatalmából.

Szent Írásbéli Bizonyosságok.

(a) *1 Tim. 2. vers. 5.* Mert egy az Isten, egy a' közbenjáró is Isten; és emberek között az ember Jéhus Chrístus.

(b) *1 Pét. 1. vers. 20.* Ki jöhetett e' világ-
nak fundamentumának felvetése előtt ismer-
vevett volt, de megjelentetett az utolsó idő-
ben ti éretteitek.

(c) *Luc. 1. vers. 35.* Az Szent Lélek száll
re rád, és az Magaságban lakozó Istennek
ereje árnyékoz meg tégedet: annak okáért a'
melly Szent te tőled születik, Istennek Fiá-
sának hivattatik.

(d) *Mát. 1. vers. 25.* Es nem ismeré őtett,
míglen szülé amaz első született Fiát. Es ne-
vezé az ő nevét Jéhusnak. *Luc. 2. vers. 7.*

(e) *Gal. 4. vers. 4.* De minek utánna eljött
a' tellyes idő, ki borsára Isten az ő Fiát, ki
aszonyi állattól lőtt, a' törvény alá vesse-
tett.

(f) *2 Kór. 13. vers. 4.* Mert néha még fe-
sztergett vőle az erőtlenségből, mind az ál-
talál az Istennek hatalmából. Mert mű is e-
rőtlenek vagyunk ő velle, de élünk ő velle az
Isten erejéből ti nállatok.

IX!

Miben különböztetik meg az Chrí-
stus minden egyéb emberektől?

Kivált.

Kiváltképpen ezekben, hogy az Chrí-
stus a' (a) Szent Lélektől fogantatott,
és Szűztől született: ki (b) Szent ártat-
lan, szeplőnélkül való, és a' bűnösöktől
el választatott: ki néha (c) az halált
Isten kegyelméből mindenekért meg kő-
sölte, mind az által (d) elevenített lé-
lekké és Mennyei Ur-rá lőtt, és (e) ma-
gán kívül az Isten néki mindeneket bi-
rodalmába adott, és ő egyedül (f) lőtt
minékünk Istenből bölcsesség, igazság,
szentség, és valtság.

Szent Írásbéli Bizonyosságok.

[a] *Mát. 1. vers. 18.* Az Jéhus Chrístus szü-
lőzése pedig így volt: mikor az ő Anyja
a' Mária jegyeztetett volna Josophának, minék
előtte őtett haza vinné, eláztaték viselő-
nek a' Szent Lélektől. *Luc. 1. vers. 35.*

(b) *Sid. 7. vers. 26.* Mert ilyen Papi Feje-
delem illet vala minket, Szent ártatlan szeplő-
nélkül való, a' bűnösöktől el választatott,
és ki az Egeknél magosabb volna.

(c) *Sid. 2. vers. 9.* De amaz Jéhus, ki egy
kevésbé az Angyaloknál alább aláztatott, lát-
tyuk, hogy az halálnak szenvedéséért, dicsősé-
ggel, és tisztességgel meg koronáztatott:

hogy

hogy az ISTEN kegyelméből mindenké-
meg-kotholná a' halált.

[d] 1 Kór. 15. vers. 45, 47. Mert úgy ira-
rott meg: teremtetett az első ember Ádám
első állattá, az utolsó pedig elevenítő lélek-
ké. Az első ember a' földből való és földi, a'
másik ember Mennyből és Mennyei.

[e] 1 Kór. 15. vers. 27. Mert mindeneket
vetett az Isten az ő lába alá, mikor pedig azt
mongya az írás hogy mindének az ő birodal-
mába vettetett, nyilván való dolog hogy a'
kívül mondgya, a' ki néki mindeneke biro-
dalmába adott.

[f] 1 Kór. 1. vers. 30. De az Istentől vagy-
tok ti a' János Christushan, ki lőtt mi nekünk
Istentől böltséfégi, igazság, szentség, és váltó-
ság;

X.

Hát mikoron az Írás az Christust Istennek

(a) egygyetlen egy szülött és (b) tulaj-
don Fiának avagy (c) Fiának
nevezi, mit akar ezzel je-
lenteni.

Ezzel jelentí az Christushnak olyan
szülését és Fiuságát, az minémű Istent-
ből való szültes és Fiuság, loha senki-
nek

nek, sem az (d) Angyalok, sem az em-
bersek közül nem tulajdoníthatók (na-
ha az írás (e) azokat is nevezi Istennek
Fiának) mert ISTEN egy senkit nem
szült, és olyan fiai méltóságot senki-
nek nem adott.

Szent Írásbéli Bizonyosságok.

[a] Ján. 3. vers. 18. A' ki hiszen ő benne
el nem kárhozik, a' ki pedig nem hiszen, im-
már el kárhoztatott, mert nem hitt az Istennek
egygyetlen egy Fiának nevében,

[b] Rom. 8. vers. 32. A' ki pedig az ő tu-
lajdon Fiának nem kedvezet, hanem adta azt
mi értünk minyájan, mi módon nem ad-
ta az ő Fiával minékünk mindeneke.

[c] Márk 13. vers. 32. De arról az napról
és oráról senki semmit nem tud, sem az Men-
gyei Angyalok, sem a' Fiu, hanem csak egye-
dül az Atya.

[d] Sid. 1. vers. 4, 5. Annyival méltosá-
gosbb lőtt az Angyaloknál, mennyivel méltosá-
gosbb nevet vett azoknál. Mert mellyiknek
mondotta valaha az Angyalok között. En Fi-
am vagy te, én ma szültelek tégedet; és ismét:
én Attya lélek ő nékie, és ő Fiam lélek én-
nékem.

[e] Jób. 1. vers. 6. Egy némű némű napon
pedig el-jövének az Istennek Fiai, hogy az ur
előtt

elött udvarlásának, és ezek között az Sátán-
is el-jöve, és 2. v. 1. és 38. vers. 7. § Mós.
14. vers. 1. Solt. 82. vers. 6. Ján. 1. vers.
12. Gal. 3. vers 26:

XI.

Az' Christusnak ilyen Fiuságát, és az A-
tyától való születését mi formán és
milyes szókkal fejezki ki a'
Szent Irás?

Ilyenképpen: (a) A' Szent Lélek
száll te réád (Mária) és az Magaság-
bélinek ereje árnyékoz meg tégedett,
azért a' melly Szent te tőlel születik,
Istennek Fiának hívattatik. Másutt
(b) Mivel hogy azt mondom én
rólam, kit az Atya meg szentelt, és ez
világra küldött, hogy Isten Fia vagyok,
azt mondgyátok hogy káromlást izól-
lok. Másutt: (c) Az ígértett, melly
az Atyáinkhoz lett, bé töltötte az Isteni
azoknak fiainak fel támasztván a' Jésum,
mint a' második Soltárban-is meg va-
gyon írva. En Fiam vagy te, én ma
szültelek tégedett. Másutt: (d) Amaz
magaságos méltóságnak jobjára ülven

(az „Chri-

szus) annyival méltóságosbá
lött az Angyaloknál, az menyivel méltó-
ságosbb nevet vert örökségül az An-
gyaloknál, merr mellyeknek mondom
(az ISTEN) valaha az Angyalok közül:
En Fiam vagy te, én ma szültelek tége-
dett.

Es ísmét: (e) Az Christus nem ta-
lajdonította magának ez tisztelégert,
hogy Papi Fajedelem lenne, hanem a'
ki mondom néki. En Fiam vagy te,
én ma szültelek tégedett.

Mind ezekből summa szerént meg
tetzik, hogy az Christus Istennek ed-
gyetlen egy szülött és tulajdon Fiának,
ímez négy okokért hívattatik, úgy-
mint:

Elsőben, egyedül csak az Isten erejé-
től való fogantatásáért,

Másodszor, az Atyától való meg szen-
tetetéséért, és ez világra való küldé-
téséért.

Harmadszor, az (f) halálból, még
pedig minden (g) halottak közül leg
előz-

először Istentől az halhatatlanságra való fel támasztatásáért.

Negyedszer, az ő Istentől mindennek felet való dicsőséges Mennyei Királságra való fel magasztatásáért.

Szent Irásbéli Bizonyosságok.

(a) *Luc. 1. vers. 35.* Az Szent Lélek száll te réád, és a' Magófságban lakózo Istennek ereje árnyékoz meg tégedet, annak okáért az mi te tölled születik, mivel hogy Szent léssen, Istennek Fiának hivattatik.

(b) *Ján. 10. vers, 36.* En róllam kit az Atya meg szentelt, és e' világra el bocsátott, azt mondjátok hogy káromlást szollok, mivel hogy azt mondám hogy Isten Fia vagyok.

(c) *Tsel. 13. vers, 32, 33.* Mű-is hirdetjük néktek hogy azt az igiretett, melyet tött az Atyáknak az Isten, bé töltötte azoknak Fiainak, az az, minékünk, mivel hogy a' Jést fel-támasztotta. Mint a' második Soltárban is meg vagyon írva: En Fiam vagy te, e' mai napon születek én tégedet.

(d) *Sid. 1. vers. 12, 4, 5.* Minek utánna az Isten sok rendben és sok képpen szólott volna régen az Atyáknak a' Prophéták által, ez utolsó üdőkben szólott mi nekünk az ő Fia által.

Ki mivel hogy a' dicsőségnek fényessége és az

és annak valóságának ki merzet bélyege, és mindeneket ráplál amaz ő hatalmas beférével, a' mi bűneinkből ő maga által megváltván, amaz Magófságos méltóságnak jobjára ült.

Amnyival méltóságosbá lőtt az Angyaloknál. menyivel méltóságosbb nevet vett azoknál.

Mert melyiknek mondotta valaha az Angyalok közül: En Fiam vagy te, én ma születek tégedet. Es ismét, én Atya lélek ő nékie, és ő Fiam léssen énnékem.

(e) *Sid. 5. vers. 5.* Azonképpen az Christus-is nem tulajdonította magának az erőféséget, hogy Papi Fejedelem lenne, hanem a' ki azt mondotta vala néki. En Fiam vagy te, én ma születek tégedet.

(f) *Rom. 1. vers. 4.* Megbizonyítottat hatalmasson Istennek Fiának lenni az szentelő Lélek szerént, az halálból való fel támasztásnak általa.

(g) *Kol. 1. vers. 18.* Es ő az Anyaszentegyháznak testének feje, ki az kezdett, és az halottak közül első szülött, hogy mindennek között ő légyen fő. *Jel. 1. vers. 5.* Es a' Jéstus Christustól, a' ki hív tanu, első szülött az halottak között 's a' többi.

XII.

Hát az Christust nem vallodé ISTENnek.

Igen - is vallom, mert az Szent Írás mind (a) Istent nevezetett, s' mind Istent (b) hatalmott, (c) bőltsefféget, (d) méltóságott, és (e) tselekedeteket tulajdonit nékie,

Szent Írásbéli Bizonyságok.

(a) *Ján. 1. vers. 1.* Kezdetben vala amaz Ige, és az Ige vala az Istennél, és az az Ige Isten vala. *Rom. 9 vers. 5.*

(b) *Mát. 28. vers. 18.* Adatott nékem teljességű hatalom, Mennyen és a Földön.

(c) *Ján. 2. vers. 24, 25.* Jézus pedig nem bírta magát azokra, mivel hogy mindeket jól ismerte. Es nem szükség volna hogy valaki ő néki valamely emberről bizonyosodjon ténne; mivel hogy ő jól tudá mi sorsa volna az emberben. *Ján. 21. vers. 17. Jelen. 2. vers. 23.*

(d) *Ján. 5. vers. 22, 23.* Mert az Atya nem ítélt senkit, hanem az tellyes ítéletet az Fiúnak adta. Hogy mindenek tiszteljük a Fiút, miképpen tisztelik az Atyát; a ki nem tiszteli a Fiút, nem tiszteli az Atyát, a ki azt elküldötte. *Fil. 2. vers. 9, 10. Sid. 1. vers. 6.*

(e) *Ján. 5. vers. 19, 20, 21, 22, 26, 28, 29.* Bizony bizony mondom néktek, nem tselekedhetik a Fiú ő magától semmit, hanemha küldötte az Atyát tselekedni, mert vala

mellyeket az Atya cselekeztik, azokat a Fiú is hasonlóképpen tselekezteti, s az többi.

XIII.

Mi módon áll meg tehát, hogy egyedül az Atya legyen amaz egy ISTEN, holott az Christus - is Istennek mondatik az Írásban?

Az mint az Christusnak (a) egy Urí volta, és nevezeti meg áll, neha (b) sok Urak vagynak: azonképpen az Atyának egy Istensége - is meg áll, (és (c) az írás fel nem bomol) jóllehet a Christus - is Isten; sőt (d) több Istenek - is vagynak mind Mennyben, egymins (e) az Angyalok, s' mind a földön, úgy mint (f) az Birák, kikre nézve az Isten, (g) Isteneknek Istenének mondatik, kiknek a Christus - is az ő Atya után (h) feje és (i) Ura.

Szent írásbéli Bizonyságok.

[a] *1 Kór. 8. vers. 6* Nékiünk mind azon által egy Istenünk vagyon, amaz Atya, a kiől mindenek, mű - is abban vagyunk, és egy Urunk a Jézus Christus, ki által mindenek vadnak, mű - is ő általa, *Efe. 4. vers. 5.*

C 3

[b] *1 Kór.*

[B] 1 Kór. 8. vers. 5. Mert noha vagynak: a' kik Isteneknek mondanak, mind az égen mind az földön, mivel hogy sok Istenek és sok urak vagynak, mind azon által nekünk egy Istenünk vagyon.

[C] Ján. 10. vers. 35. Hogy ha azért azokat mondotta Isteneknek a' kiknek Isten szö-
lot, és az írás meg nem hamisíthatatik, &c.

[D] 1 Kór. 8. vers. 5. Mert noha vagynak: és a' többi,

[E] Sid. 1. vers. 6. Es imádkyák ötet az Istennek minden Angyal.

[F] Ján. 10. vers. 34. En mondottam Istenek vagytok.

[G] 5 Mós. 10. vers. 17. Mert a' tő uratok Istenek, és az Isteneknek Istene, és az uraknak Ura.

[H] Kol. 2. vers. 10. Es öbenne tetteitek tel-
lyeséké, ki feje minden birodalomnak és minden hatalmasságnak. Ef. 1. vers. 22.

[I] Tsel. 10. vers. 36. Igét küldött az Isten az Izrael fainak, békeiséget hirdetvén a' Jé-
sus. Christus által, ez mindeneknek Ura.
Jelen. 1. vers. 5. és 19. vers. 16.

XIV.

Mitsoda külömbség vagyon hát az A-
tyának, és az Christusnak Istensé-
ge között?

Illyen

Illyen hogy az Atya magától való
olly Isten, a' ki (a) soha senkitől sem-
mit nem vett, hanem (b) ő ad min-
deneket, (c) ő magában él, és (d)
mindenek ő tőle, ő általa, és ő éret-
te, az az, (e) ő dűtsőségére vagynak.
Az Christus pedig ollyan Isten az ki
(f) mindeneket az Atyától vett, ugy-
mint (g) az ki által él, és (h) az ki
adott neki minden hatalmar, (i) böl-
tségséget, (k) méltóságot, és (l) min-
den hatalmas cselekedetre való erőt,
és tőtte ötet olly (m) Urrá, (n) ki
által mindenek.

Szent Írásbéli Bizonyságok.

[a] Róm. 11. vers. 35. Vagy ki adott vala-
mit először neki, hogy azt meg adná annak.
Jób. 41. vers. 11.

[b] Tsel. 17. vers. 25. Embereknek kezek-
től is nem tiszteltetik, mintha valaminél-
kül szükölködnék: holott ő ad mindenek-
nek életeret, lehellertet, és mindeneket,
Jak. 1. vers. 17.

[c] Ján. 5. vers. 26. Mert miképpen az A-
tyának vagyon élete ő magában, azonkép-

pedig adta a' Fiúnak-is hogy legyen élete ő magában,

(d) *Rom. 11. vers. 36.* Mert ő tölle, ő alta-
la, és ő benne vagynak mindenek: néki lé-
gyen dítösség mind örökké, Amen: *1 Kor.*
18. vers. 6.

(e) *Péld. 16. vers. 4.* Mindeneket tseleke-
dett az Ur ő magáért, az Istentelent-is az bün-
retésnek napjára ő rendelte, *Fil. 2. vers. 11.*

(f) *Mát. 11. vers. 27.* Mindenek nékem a-
dattak az Atyámtól, és senki nem isméri a'
Fiat, hanem az Atya, az Atyár sem isméri
senki hanem a' Fiu, és a' kinek a' Fiu meg
akarja jelenteni. *Ján. 13. vers. 3. és 17. vs. 2.*

(g) *Ján. 5. vers. 26:* Mert miképpen az A-
tyának vagyon élete ő magában, azonkép-
pen adta a' Fiúnak-is hogy legyen élete ő
magában.

(h) *Mát. 28. vers. 18.* Adatott égnékem
teljes hatalom Mennyen és földön.

(i) *Ján. 8. vers. 28.* Mikoron fel magafiz-
talyátok az embernek Fiát, akkoron meg is-
mémentek hogy én vagyok, és én magam-
tól semmit nem tselekelek, hanem a' mint
tanított engem az Atya, azokat szóllom.
Ján. 15. vers. 15. Ielen. 1. vers. 1.

(k) *Ján. 5. vers. 22, 23.* Mert az Atya nem
isít senkit, hanem a' tellyen isítetett a' Fiú-
nak adta, hogy mindenek tiszteltyék a' Fiut,
a' mi-

a' miképpen tisztelik az Atyát, a' ki nem
tiszteli a' Fiut, nem tiszteli az Atyát, a' ki
azt elküldötte. *Fil. 11. vers. 9, 10.*

(l) *Ján. 5. vers. 19. 20, 21, 22, 27, 30* Nem
tselekedhetik a' Fiu semmit ő magától, ha-
nemha látangya az Atyát tselekedni, 's a'
többi, *Tsel. 2. vers. 22. 10. vers. 38.*

(m) *Tsel. 2. vers. 36.* Bizonytal tudja az-
ért Izraelnek egész háza, hogy ez az Istentől
tétetett Urrá, és Christussá, ez Jéhus mon-
d^a ma' kit tő meg felszittereterek.

XV.

*Mint kell hát a' Christusnak amaz mon-
dását érteni; En és az Atyám
egygyek vagyunk?*

Effelől a' természetnek világa sem-
mitt nem tanított, (a) az Istennek köny-
ve pedig világosan kitérzi Sz: Jánosnál
a' tizenhetedik részben, a' tizenegy-
gyedik versben, a' holott így szól Ud-
vezítőnk: Sz: Atyám tarcs meg a' te
neved által azokat a' kiket nékem ad-
tál, hogy egygyek legyenek mint mű.

(a) *Mát. 11. vers. 27.* Senki nem isméri
az Fiat hanem az Atya, sem az Atyát nem is-
méri senki hanem az Fiu, és a' kinek az Fiu
meg akarja jelenteni.

XVI.

*Miképpen vóltanak a' Tanítványok
egygyek?*

Meg vagyon írva a' Tsefekedetről írt könyvnek negyedik részének a' harmintz kertődik versében, az holott ilyen írás vagyon: A' sokaságnak pedig a' melly hitt vala, szívek és lelkek egy vala, Lásdd. 1. Kor: 1. § 10.

Igy 1. Ián. 5. vers. 7. 8. Hármak egynek mondatnak az bizonság tételben mint meg-
tetzik vers. 9.

XVII.

*Egyedül az Atyáé bát az Menynek Föld-
nek Ura és Teremtője?*

Igenis. Mert maga az UR Jésus-is azt az Atyát nevezi Menynek Földnek Urának; így szólván: (a) Hálákat adok te néked Atyám Menynek földnek URA.

Az Apostolok-is azt az Istent vallyák Menynek Földnek Teremtőjének, az kinek (b) Fia az Jésus, így szólitván-
meg könyörgésekben az ISTE NT :
(c)

(c) Uram te vagy az Isten ki terem-
tetted az Mennyet, és a' Földet, és
a' Tengert, és minden azokban lévő
állatokat.

Továbbá az egész kereszténység-is az Apostoli Credoban ezt az Atyát vallyá Menynek, Földnek Teremtőjének, ilyen szókkal élven: Híszek egy ISTENben mindenható Atyában Menynek Földnek Teremtőjében, Melly ISTEN felől, más helyeken az írás nyilván bizonyította, hogy ő csak (d) egyedül terjesztette ki az Mennyet és a' Földet;

Szent Írásbéli Bizonyságok.

(a) Márk. 11. vers. 25. Akkor az üdőben szólla Jésus és monda: Hálákat adok te néked én Atyám Menynek Földnek Ura, hogy el rejtetted ezeket a' bűlösektől, és az értelmeseektől, és azokat meg jelentetted az kűs gyermekeknek. Luk. 10. vers. 21.

(b) Tiel. 4. vers. 27. Mert bizony egybe gyűltenek a' te Sz: Fiad ellen, a' Jésus ellen, az Kit meg kentél, az Herodes, Poncius Pilátus, az Pogányokkal, és az Izraelnek népével.

(c) Isá. 44. vers. 24. Ezt mongya az Ur az
te meg

te meg valód, és ki tégedet az Anyád
méhétől fogva formált: En vagyok az ű
ki mindeneket cselekefzem, az Egeket e-
gyedül ki terjeszttem, és a földet el szélye-
síttem az én erőmmel. *Iob. 9. vers. 8.*

XVIII.

*Az Christusnak Tiszti felől micsoda érte-
lemben kell lennünk.*

Közönségesen ebben: hogy ő ez (a)
világnak meg tartója, (b) üdvözítője
nevezer szerént, hogy ő mi nekünk (c)
Prophétánk, (d) Fő Papunk, és (e)
Királyunk.

Szent Írásbéli Bizonyságok.

(a) *Ián. 4. vers. 42.* Es az Afiszonyi állat-
nak azt mondják vala, immár nem az te be-
szédédért hiszünk, mert mű magunk hal-
lottuk, és tudjuk, hogy e bizonynyal e
világnak meg tartója, az Christus *Ián. 4. v. 14*

(b) *Sid. 5. 9.* Es meg szenteltetvén lőtt
az örök üdvösségnek oka; mindeneknek a
kik ő néki engednek.

(c) *Tsel. 3. vers. 22. 23.* Mert a' Mozes azt
mondotta az Atyáknak, Prophétát támaszt
néktek az űr; a' tū Istentek, a' tū Atyátok
fiái közül mint engemet, azt halgatsátok
mindenekben a' mellyeket néktek szölland.

Valaki

Valaki pedig azt a' Profétát nem halgatán-
gya, ki tördölte a' nép közül.

(d) *Sid. 5. vers. 5.* Azonképpen a' Chri-
stus-is nem tulajdonította magának e' rísz-
telséget hogy Papi Fejedelem lenne, hanem
az, a' ki mondotta ő néki: En Fiam vagy te,
én ma szültelek tégedet,

(e) *Jelen. 17. vers. 14.* Ezek a' Bárány el-
len viaskodnak, és a' bárány meg győzi, mert
Uraknak űra Királyoknak Királya, és az ő
véle valók hivatalosok, választottak, és
hívek. *Ián. 18. vers. 37. Tsel. 2. 36. és 5. 31*

XIX,

*Miért mondatik az Christus Világ
meg-tartójának?*

Mert ő (a) mindeneket magához
híván, és valakik ő hozzá mennek,
az az, (b) ő benne hisznek, mind az-
kat meg szabadítván az ő (c) bűnök-
től, és (d) annak büntetésétől; az (e)
örök kárhozattól, az (f) örök éle-
nek boldogságára vezérli. (g) Nintsen-
is senkiben másban üdvösség, és nem
adatott emberek között ég alatt más
név, melly által kellene meg tartat-
nunk.

Szent Irásbéli Bizonyságok.

(a) *Mat. 11. vers 28.* Jöjjetek én hozzám mintyájan, kik meg fáradtatok, és meg terheltettedetek, és én meg nyugodlak rüdöket.

(b) *Ján. 7. vers. 38.* A' ki én beennem hiszen mint az Irás mőndja, és ő viznek folást folynak annak hasából.

(c) *Mat. 1: 21.* Szűlüz pedig fia, és nevezed őrett Jészusnak; Mert ő szabadította meg az ő népét, az ő bűnőktől. *Ján. 8: 36.*

(d) *Efe. 1. vers 7.* Kiben vagyon váltságunk az ő vére által, tudni illik bűneinknek bősánattya, az ő kegyelmességének gazdagsága szerint. *Kol. 1. vers. 14. Tsel. 10: 43.*

(e) *Ján. 5: 24.* Bizony, bizony mondom néktek, az ki az én beszédemet halgattya, és hiszen annak a' ki engemet elbősáttot, örök élete vagyon, és a' kárhozatra nem megyen hanem által ment az halálból az életre.

(f) *Ján. 6. vers 33. és 8: 12* Mert az Istennek amaz kenyere az, a' ki le szállott Menyből, és ad életeret e világnak.

Ismét szőlla azért Jészus nékiek, mondván: En vagyók e világnak világossága, a' ki követ engemet, nem jár a' sötétben, hanem életnek világa lészén annak. és *14. vers. 4, 5, 6*

(g) *Tsel. 4. vers. 12.* Es nintsén senkiben másban üdvesség: és nem adatott emberek között ég alatt más név, melly által kellene meg tartatpunk,

XX.

XX.

Miképpen vitte véghez az Christus az ő *Profetziái Tisztit?*

Ugy hogy az ő Atyjának az Istennek (a) kit az emberek közül senki nem látott, minden titkos tanácsát és akarattját az embereknek üdvezítések felől. (b) bellyösen és világoson ki hirderte, és az (c) Új Szűvertséget (d) csudatételekkel, (e) Szent ártatlan életével, és (f) halálával is meg erősítette.

Szent Irásbéli Bizonyságok.

(a) *1 Tim. 6. vers. 16.* Kinek csak egy dől vagyon halhatatlansága, és lakozik hozzámehetetlen világosságban. kit senki az emberek közül nem látott, sem láthat: Kinek tisztelőség légyen, és örökké való hatalom, Amen.

(b) *Mat. 11. vers. 27.* Mindenek nékem adattak az én Atyámról, és senki nem ismeri a' Fiut, hanem csak az Atya, az Atyát is senki nem ismeri hanem a' Fiu, és a' kinek a' Fiu meg akarja jelenteni. *Ján. 1. vers 17 18. és 15. vers 1. 2 Tim. 1. vers 10.*

(c) *Srd. 8. vers. 8.* Mert vádolván őket a'

D.2

Pro-

Profeta így szól: Imé napok jönnek, azt mondgya az Ur és Kőrök az Izraelnek és az Judának házával új Szövetséget.

(d) *Tiel. 2. vers. 22.* Izrael nemzetségeinek férfiai; halljátok meg e' beszédeket: a-maz Názárethbéli Jésum ki valóban meg bizonyítottatott Istentől hatalmas erőknél, csoda tételeknél; jeleknek általa, mellyeket Isten cselekedett ő általa ti közöttetek a' mint tudjátok; Istentől bősáttatott férfinnak lenni *Sid. 2. vers. 4.*

(e) *Ján. 8 vers 46.* Kísoda győzhetne meg engemet ti közülletek a' bűnről? Ha igazságot szollok, miért nem hisztek énnekem? *1 Ján. 3. vers. 6.*

(f) *Mát. 26. vers 28.* Mert ez én vérem melly új Testamentumnak vére. Melly sokaknak bűnöknek bocsánatnyára ki ontatik *Sid. 13. vers 20. 1 Ján. 5 vers 6, 8.*

XXI.

Miképpen vitte 's- vízsi véghez az Christus az ő Fő Papi Tisztség?

Ugy hogy életét (a) az ő juhaiért főt (b) mindenekért -- is le tévén, és magát érette az halálra váltásául adván, (c) ez világnak bűnelért engesztelő áldozat lőtt, és így (d) az ő saját

utolsó vére által az Mennyei Szent helyre bé menvén, és ott (e) magát Istennek eleibe bé mutatván, (f) ő önké váltságot nyert, és (g) az bűnökért el törőlvén, minket (h) az Istenhez vitt, és (i) mindenkoron élvén, esedezik mi érettségünk.

Szent Irásbéli Bizonyosságok.

(a) *Ján. 10. vers 15, 17, 18.* A' mint ismért engem az én Atyám, én is ismért az én Atyámat, és az én életemet adom a' jukokért.

Az annak okáért szeret engemet az én Atyám, mert az én életemet le tévém, hogy ismért fel-véggyem azt. Senki nem veszi el én töllem azt, hanem én magam adom halálta az én életemet szabad akaratom szerént: vagy on hatalmam le tenni azt; és vízszorag felvenni: E' parantsolapott vörtem az én Atyámtól.

(b) *1 Tim. 2. vers 6.* Ki adta önnön magát váltásául minden emberekért a' Christum mondom, a' ki bizonyos időkre rendeltetett tanubizonyosság volt.

(c) *1 Ján. 2. vers 2.* És ő a' mi bűneinkért engesztelő áldozat, ne a' mi bűneinkért pedig, hanem mind az egész világ bűneért.

(d) *Sid. 9. vers 12.* Sem pedig nem bak-

nak, és tulkoknak vérek által, hanem az Ő
tulajdon vére által ment bé egyszer a' szen-
eséges helybe örök váltáságot nyervén.

(e) *Sid. 7. vers. 27. és 9. vers. 14. és 24.* Kinek
se lenne szükség, minden nap, mint amaz
Papoknak, először az Ő maga bűnéért ál-
dozni, annak utánna a' kölségnek bűnéért.
Mert azt egyszer meg cselekedte, mikor
magát meg áldozta.

Mennyivel inkább a' Christusnak vére, ki
az örökké való lélek által, önnön magát ár-
atlan lévén, meg áldozta az Istennek, meg
bocsátta a' tő lelkerek ismérésért a' meg-
bólt cselekedetekről, hogy szolgálatok
az élő Istennek. Mert nem kézzel csinált
szentséges helybe ment bé az Christus, mely
példája volna a' valóságosnak, hanem a'
mennyegebe ment hogy meg jelennék most
Istennek előtte mi éretünk.

(f) *Sid. 9. vers. 12.* Sem pedig nem ba-
koknak, és tulkoknak vérek által, hanem az
Ő tulajdon vére által ment bé egyszer a' szen-
eséges helybe örök váltáságot találván.

(g) *Sid. 2. vers. 17. és 9. vers. 15. és 26.*
Annakokáért mindenkül fogva hasonlatos-
nak kellett lenni az Atyákhöz hogy könnyő-
rűlő lenne, és hiv Pap, az Isten előtt való
dolgok-

dolgokban, hogy a' népnek bűnére el tőrsen.

Es azért az Új Testamentumnak közben-
járója, hogy meg halván azoknak a' bűnök-
nek váltáságáért, melyek voltak az első
Testamentum alatt, a' hivatalosok, az örökké
való örökségnek igéretit vane.

(Mert ha külsőben volna, kellett volna
ő néki gyakorta szenvedni világ teremté-
sétől fogva,) hanem most egyszer jelene
megd magának meg áldozása által, e' világ-
nak utolsó részében, a' bűnök el tőrlésére.

(h) *1. Pé. 3; 18* Merra' Christus egyszer
a' bűnért szenvedett, igaz lévén, a' hamis-
sáért, hogy minket Istenhez vinne, ki meg-
hólt testi szerént, de a' léleknek általa meg
elevenítettett.

(i) *Sid. 7. vers. 29.* Azokáért üdvözíteti-
is örökké azokra a' kik ő általa az Istenhez já-
rulnak mindenkor élvén, hogy mű éretünk
csedezzék *Rom. 8, vers. 34. 1 Ján. 2. 1.*

XXII.

Mát az Ő Királyi Tisztit miképpen vitte
a' viszi az Christus véghez?

Ugy hogy (a) Istennek jobb keze
felől helyeztetvén, és (b) minde-
neknek Utává tétetvén, minekutánna
(c) az Atyától nyert Sz: lelkert kivál-
képpen az Apostolokra ki öntötte, Ő
D4 általok

átalak, (d) ol törölve az oses cse-
remontar törvényét, (e) minden né-
peknek meg réteft, és az bűnnek bo-
csánattyát, avagy (f) az Evangelium-
mot hirdettette. Mostan is az ő hivelte
(g) általmazza: és (h) Feje lévén az
Ecclesiának, melly ő teste azt tarrya,
neveli, és táplállyá, az ő (i) igijének
és (k) Sz: Lelkének általa (l) igaz-
gattyaz: és (m) az örökös napon fel-tá-
masztván, avagy (n) el váltótartván,
mint (o) igaz Biro: az igazságának ko-
ronáját, az az, (p) az örök életet
adja meg nékik.

Az hűtőlennéket pedig, és az Isten-
telennéket (q) meg büntet, és vége-
zetre az (r) örök vesztédelemre veti.
Ez minék utánna (s) minden ellensé-
gi lábát alá lételnek vettetve, akkoron
vég lépzen, és az Országot az Istennek
és az Aryának kezében adván, maga-
is annak alá vettetik, a' ki minde-
nek birodalmában adott, hogy az I-
sten legyen mindennekben minden.

Szent Irásbéli Bizonyságok.

(v) Ef.

(a) Ef. 1. vers 20. Mellyet meg mutatott
z Christusban mikor őtet fel támasztotta
az halából, és helyhezette őtet az ő jobb
keze felől menyekbe.

(b) Tsel. 2. vers 36. és 10. vers. 36. és 42.
Bizonnyal tudja azért az Israelnek egész há-
za, hogy ez az Istenből tetetett Urrá és Cri-
stussá, e' Jésum, mondom a' kit tő meg fe-
szítettetek.

Mellyet meg jelentett az Israel fainak,
hirdervén békességet mindenneknek a' Jésum
Christus által ki mindenneknek Ura.

Meg parancsolta pedig ménékünk hogy
hirdenők és bizonytságot tennénk a' nép-
nek, hogy ő az, a' kit Isten el-rendelt hogy
élőknek és holtaknak bírāja lenne,

(c) Tsel. 2. vers. 33. Annak okáért az Isten-
nek job karja által fel magasztaltatván, és
a' meg ígért Sz: Lelket meg nyervén az A-
gyától, ki töltötte ezt a' mit ti mostan lát-
tok és hallatok.

(d) Ef. 2. vers. 15. Az ellenkezéssel, az
az, a' parancsolatoknak törvényét, melly
fek külső rendtartásokban helyezettett:
völt, az ő testének általa el tűlötte, hogy
amaz kettőkből ő magába egy új embert
teremtene, békességet szerezvén.

(e) Luk. 24. vers 47. Es predikáltatni az
ő ne-

ő nevében a' penitentiának, és a' bűnnek bocsánatjának minden Pogányok között, Jerusalemről el kezdvén.

(f) *Mát. 28. vers 19* El menvén azért tanácsaok minden népeket, meg keresztelvén őket Atyának, Fiúnak, és Sz: Léleknek nevében, *Márk 16: 15.*

(g) *Tsel. 18. vers 10.* Azért vagyok én veled, és senki rád nem támad, hogy árcson néked; mert sok népem vagyok ebben a' városban.

Jel. 2. vers 10. és 3, 10. Semmitől azokban ne fély, a' miket szenvedni fogsz, &c.

Mert meg tartod az én türesemről való beszédet, és én meg tartalak tégedet, a' ki firtetnek orájától, mely az egész világra jövendő meg kísérteni a' földön lakokat.

(h) *Efe. 5. vers 23. és 29.* Mert a' férfit feje az ő felségének; miképpen a' Christus is feje az anyaszentegyháznak: és ugyan ő meg tartója a' testnek.

Mert soha senki az ő tulajdon testét nem gyűlölte, hanem inkább neveli és táplálja azt, miképpen az Ur is az anyaszentegyházat.

(i) *Ef. 5. vers 26.* Hogy azt meg szentelné, meg tisztítván viznek fordójával az igének általa.

(k) *Gal. 5. vers 18.* Hogy ha a' lélektől ve-

zérel-

zéreltetek, nem vagytok e' törvény alatt, *Tiz. 3. vers 5.*

(l) *Mát. 18. vers 20.* Mert valahol ketten vagy hárman egybe gyűlnek az én nevembe, ott vagyok ő közöttök.

(m) *Ján. 5. vers 29.* Tudakozzátok az I: rásokat, mert néktek úgy tetszik, hogy azokban örök életetek legyen: Es azok a' melyek én róllam bizonságot tesznek.

(n) *1 Kór. 15. vers 51,* Imé titkos dolgot mondok néktek: Nem minnyájan alusznak el; De minnyájan eltávoztatunk. &c.

(o) *2 Tim. 4. vers 8.* Végezetre el tétetett énnékem az igazságnak koronája, melyet meg ad énnékem az Ur amaz napon, amaz igaz Bíró: nem csak énnékem pedig hanem mindeneknek is, kik várándják amaz ő dűsösséges el jövetelét.

(p) *Ján. 10. vers. 28.* Es én örök életet adok nékiek és soha el nem vesznek, és soha senki ki nem ragadja azokat az én kezemből.

(q) *Jelen. 2. vers. 16. és 22, 12.* Használó képpen penitentiát tarts. Ha pedig nem, ellened megyek hamar, és hadakozom azok ellen az én szájamnak kardjával.

Imé hamar el jövök, és a' jutalmom velem legyen, meg fizetni mindeneknek az ő cselekedetek szerint.

[r]

(r) *Mát. 23. vers 46.* Es ezek az örökkin-
ba mennek; Az igazak pedig az örök é-
letbe. 2. *Thes. 1. vers. 9.* Kik meg büntet-
zetnek örök veszedelemmel az Un szinétől,
és az ő erejének dicsőségétől.

(s) 1 *Kör. 15. vers 24, 25, 26, 27, 28.* Az-
után vég leszén. Mikoron kezéhez adja Chri-
stus az Országot az Istennek és az Atyának,
mikoron el törliend minden birodalmát, min-
den hatalmat, és minden erőt, Mert kell
néki uralkodni, míg nem minden ellensé-
gét a ő lába alá veti az Isten,

utolszor pedig a' mi ellenségünk, az ha-
lál el töröltetik.

Mert mindeneket verett Isten az ő lába
alá, mikor pedig azt mondja az Irás, hogy
mindenek az ő birodalmába vettek: nyil-
ván való dolog hogy a' kívül mondja a' ki
néki mindeneket birodalmába adott.

Minekutánna pedig mindenk az ő biro-
dalmába vetteknek, akkor a' Fiu-is annak
alája vettekük, a' ki néki mindeneket biro-
dalmába adott, hogy az Isten mindenkben
minden légyen.

XXIII.

Mitsoda a' Szent Lélek?

Amaz (a) Istentől és (b) az Atyától
igittetett, és (c) az Christus meg dű-
csóit-

csóitotése után (d) minden testre ki-
önttetett olyan (e) Mennyei erő,
melly által régen (f) az Apostolok és
egyéb akkori (g) hívek, nem csak meg
Szenteltetnek, hanem (h) nagy erő-
ket, csudákat, és jegyeket-is résznek
vala. Mostan pedig az melly erő által
az Hívek minden igasságra, és Isten-
nek kedves akarattyára (i) tanítat-
nak (k) vezéreltetnek (l) meg szent-
eltetnek, (m) könyörgésekben, és
erőtlenségekben segittetnek, (n) há-
borúságokban vigasztaltatnak, és (o)
az tellyes váltságnak napjára el pécse-
teltetnek.

Szent Irásbéli Bizonyosságok.

[a] *Jóel. 2. vers 28.* Es ezután leszén ez,
hogy kiöntöm az én Lelkemet minden em-
berre, és Profétálnak a' tő Fiaitok és Lé-
ányitok, és a' tő Veneitek álmat látnak,
és iffiatok látásokat látnak. *Tsel. 2. vers*
16, 17.

[b] *Luc. 24 vers 49.* Es imé én el küldöm
tő réatok az én Atyámnak ígérteit, tő pe-
nig maradgyatok Jerusalembe, míg nem

XXIV.

Az Istennek és az Christusnak; ilyen ismérti miit kíván az Emberektől?

(a) Hűtöt és (b) igazságban való Szentseges életet.

Szent írásbéli Bizonyságok.

[a] *Márk. 16. vers 16.* Az ki hiend és meg keresztelkedik üdvözül.

[b] *Mat. 5. vers 20.* Mert mondom tő néktek, hogy ha a' tő igazságtok, fellyeb nem bővelkedik, az Írás tudók és a' Phariseusok igazságánál, semmiképpen nem mehettek be a' Mennyeeknek Országába. *Sid. 12. vers 14. 1 Jan. 2. vers 3, 4. és Cap. 3. vers 6.*

XXV.

Mitsoda az Hűt?

Az Hűt semmi nem egyéb, hanem az Istennek (a) hatalomságában, és az UR (b) Jéhus Christus által ki jelenetet jó voltában, és (c) ígértiben való helyes (d) bizodalom.

Szent Írásbéli Bizonyságok.

[a] *Rom. 4. vers 17, és 21.* Mint meg vagyunk írva: Iok Nemzettségnek Attyává törtetek régedet; az előtt a' kinek hitte, tudni-

adni illik Isten előtt, ki az holtakat meg eleveníti, és azokat a' mellyek nintsenek elő szorítva, mint színtén a' mellyek vagynak. És mindenestől el hitte, Hogy ő a' mit ígért volt, meg is cselekedhetné. *Ef. 1: 19, 20. Kol. 2: 12.*

[b] *Ef. 2 vers 7.* Hogy meg murenés a' következenlő üdőkben az ő kegyelmességének nagy gazdagságát az ő hozzánk való kegyelmességéből a' Christus Jéhusban. *Tit. 3 vers 4, 5, 6, 7.*

(c) *2 Pét. 1. vers 4.* Mivel hogy nagy és drág látos ígéretek ajándékoztattak mi nékünk, hogy meg szabadulván e' világi fajtáin gonosz kívánságnak romlásából, az ígéretek által az Isteni természetnek részsi lennétek, ki menekedvén az romlorságból melly a' kívánsági által vagyon e' világon.

(d) *Sid. 3. vers 6. 14. Cap. 10. vers 22.* De az Christus mint Fiu elől járó az ő házában, kinek háza mi vagyunk ha amaz bizodalom, és a' mi dicsékedésünknek reménseget mind végig erőssen meg tartjuk. Mert az Christusnak részsi lőcünk, hogy ha amaz fundamentumot, a' mellyhez támaszkodunk, erőssen meg tartandjuk mind végig.

Járuljunk igaz szível, és hűnek bizo-

ment bízodalmaival a' gonosz Ielki ismét,
mertől megisztult szivekkel.

XXVI.

Mitsoda az Istennek az Christus által
vált igéjéti?

Kiváléképpen ezek (a) Bűneink-
nek bocsánattya, (b) az Szent Lélek-
nek ajándéka, és (c) az örök élet.
Ezek mellett az (d) Angyali örözet
az (e) késért nek idején való meg-
tarrás. To' abbá, (f) az Istennek, é-
telük kről, és ruházatunkról való gond-
visele, és (g) mind azoknak az vi-
lági jóknak meg adása, melyek az I-
sten Országának keresése mellet szük-
ségesek.

Szent Irásbéli Bizonyságok.

[a] Luk. 24. vers 47. Is predikáltatni az
Ön nevén a' po' bocsánattának, és a' bűnök
bocsánattának minden Pogányok közt,
Jerusalemről el kezdvén. Tíel. 2: 38.

[b] Luc. 21. vers 9. Mert én adok ti nék,
nek bocsát és bűntességet. &c.

[c] 1 Ján. 1. vers 25. Ezzenig a' az igé-
zet, a' mellyet ő ígért mi nekünk, tudat-
lunk

Illik az örök élet. Ján. 3. vers 39. 40.

(d) Sid. 1 vers 14. Avagy nem szolgál-
lunk Ielkeke mind azok, kik szolgálatra küldet-
nek azokert, a' kik az üdvességnék örökösü
lesznek.

(e) 1 Kor. 10. vers 13. Nem egyeb han em-
csak ember ki kísértés eset rajzatok, s a' többi
Jelen. 3: 10.

(f) Mát. 6. vers 25. Annak-okaért mon-
dom nektek, ne legyetek szorgalmasok az
ti eteleterkről, mit egyetek vagy igyatok:
Sem a' ti testetekről, mivel öltöztessétek:
Nem de nem nagyobb a' Lélek hogy nem a'
éledele, és a' test, hogy nem az öltözet?

(g) Mát. 6. vers 33. Hanem keressétek
először az Istennek Országát, és ann k i-
gazsagát, és mind azok megadnak nektek,
1 Tim. 4: vers 8. Márk. 10: 30.

XXVII.

Mivel az igéreteknek ellenébe tétet az
fenyegetés, mitsoda az Isten-
nek fenyegetési?

Summa szerént az Istennek fnyego-
tési ezek (a) Az Lelki valóság (b) az
szűk meg keményi ése. a' (c) Sátán-
nak hatalmába való adattatás, és (d)

az örök kárhozat. Ez mellé (e) egyeb-
külömb különféle cz virági és üdö-
lzerent való büntetési is.

Szent Írásbéli Bizonyosságok.

(a) *Ján. 12. vers 40.* Meg vakította az ő
szemeket, és meg keményítte az ő szive-
ket, hogy ne lássanak szemekkel, ne ércse-
nek szivekkel, és meg térjenek, s meg gyó-
gyítsam őket. *Róm. 9. vers 8, 9, 10.*

(b) *Róm. 9. vers 18.* Annaokéért a' kin-
ak r könyörölni könyörül, a' kiket akar
meg keményíteni, meg keményíti.

(c) *Thes. 2. vers 9, 10, 11.* Azt mondom
hogy el törli, a' kinek eljövetele legyen a'
Saránynak hatalmas ereje által, minden
hatalommal, és jelekkel, és csuda tettelek-
kel.

Es az hamisságnak minden álnokságát
azokban, a' kik el veszték: mivel hogy
az igazságnak szerelmét nem vették be, az
ő üdvességekre.

Es azért bocsátja az Isten rájuk a' ré-
velégésnek erejét, hogy higgyenek a' hi-
zugságnak. *2. Tim. 2. vers 26. 1 Kór. 5. 5.*

(d) *Thes. 1. vers 9.* Kik meg büntet et-
nek örök vesztéssel, az Isten k o r z á-
sai, és az ő hatalmas dicsőségével. *Mát.*
25. vers 41. 46.

(c) 3.

(e) *3 Mós. 26. vers 17, 18.* És az én meg-
haragutt Orezámat fordítottam ellenetek,
hogy a' tő ellenségeitek előtt el hulljatok,
és uralkodgyanak rajtatok, a' kik titeket
gyűlölnék, és fussatok mikor senki nem
vagy-is.

Hogy ha mind ezek után még-is nem hal-
gattok engemet, hetszerte keményebben
ostorozlak titeket a' tő bűneitekért. *3 Mós.*
28. vers 15. 1 Kór. 11, 30. Jelen. 2, 22. 23.

XXVIII.

Mitoda az igazságban való szén-
téses élet?

(a) Az Isten parancsolatának meg tar-
tása, (b) melly szeretet által munkál-
kodo hűnek is mondatik.

Szent Írásbéli Bizonyosságok.

(a) *1 Kór. 7. vers 19.* A' környül metélke-
des semmi: Az környül metélkezésség-is
semmi, hanem az Isten parancsolatának
meg tartása kívántatik. *1 Ján. 3. vers 23.*

(b) *Gal. 5. vers 6.* Mert az Christus Jésus.
ban, sem az környülmetélkedés nem hasz-
nál, sem az környülmetélkedetlenség, ha-
nem az hűt melly az szeretet által cselek-
szik.

XXIX.

Melly

*Mellyek azok az Istenek parancsolati,
az mellyeknek meg tartására köte-
lesok vagyunk?*

Ezek rész szerént azok, az mellye-
ket Isten régen (a) Mozes, és a Pro-
féták által az Istenes élettől ki adott
mellyeknek summája az (b) Tíz pa-
rancsolat. Rész szerént pedig és kíván-
képpen azok, az mellyeket (c) az UR
Christus, és az Apostolok által az u-
tolso időben szollot mi nekünk (d)
az ő akarattya, és tökéletes kívánsá-
ga felől.

Szent Irásbéli Bizonyosságok.

(a) *Mat. 7. vers 12.* Valamir akartok az-
ért hogy cselekedjének az emberek tő ve-
letek, azont cselekedgyétek tő is azokkal.
Mert ez az Törvény és az Proféták. *Mat.*
22. vers 40. Luk. 16. vers 29.

(b) 2 *Mosis. 20. vers 2.* En vagyok az te
urad Istened, ki az Egyiptomnak földéből,
az szolgálatnak házából ki hoztalak rége-
det, s a többi. 4 *Mos. 5. 6.*

(c) *Sid. 1. vers 1.* Minck uránna az Isten
fők rendben, és sokképpen szollot vála ré-
gen az Atyáknak az Proféták által: ez utol-
só idő.

so időben szollot mi nekünk az ő Fia által
Sid. 2. 3. 4. Mat. 28: 20.

(d) *Mat. 5. 6. 7. Cap: Luk. 6. és 12*
Cap: Rom. 12. Cap.

XXX.

*Mit kíván az Isten az maga ál-
szire mi tollunk?*

Nem kíván egyebet mi tollunk, ha-
nem hogy ötet mint (a) Urunkat,
fellyük, mint Atyánkat tiszteljük mint
(b) Istenünket tellyes szívünköl lel-
künköl, és minden erőnköl szeres-
sük, (c) néki mindeneben engedjünk,
(d) mindenek felett benne bizzunk és
reméllyünk, (e) ötet keressük (f) dű-
csöítsük (g) imádgjuk, (h) segíté-
gűl hívjuk, (i) néki hálakat adgyunk,
és (k) mindenecket az ő dűcsőségére
cselekedjünk.

Szent Irásbéli Bizonyosságok.

(a) *Malach. 1. vers 6.* A Fiu tiszteli az
Atyát, és az szolgál az ő urát. Ha én Atyá-
tok vagytok, hol az én tisztetésem? Es ha
én UR vagytok, hol az én félelmem?

(b) 5 *Mosis. 6. vers. 5.* Szeressed azért az
te u.

te Uradat Istenedet tellyes szívdből, tellyes
Lelkedből, és tellyes erősségedből. *Márk.*
12. vers 30.

(c) *Jak. 4. vers. 7.* Engedjete azért az
Istennek, aljátok ellene az ördögnek, és el
fut ti tőlletek.

(d) *1. Pé. 1. vers 21.* Kik ő általa hisztek
Istenben, ki fel támasztotta őtet a' halálból
és dicsőséget adot néki, hogy a' ti hit-
etek és reménségetek Istenben lenne.

(e) *Isak. 55. vers. 6.* Keressétek az Urat
míg meg találhatik, hívjátok őtet segítségül
míg közel v. gyon.

(f) *1. Kor. 6. vers 20.* Mert árron vétette-
tek; Dicsőítsétek azért az Istent a' tő res-
tebben, és a' tő lelketekben, mellyek Istene.

(g) *Jelen. 14. vers 7.* Fellyérek az Istent,
és néki adjatok tisztességet, mert eljött az
ő ítéletinek órája, és imádjátok azt a' ki
teremtette a' Mennyet és a' földet, a' ten-
gert, és az víznek forrásit. *Jel. 19. 10.*

(h) *Sólt. 50. vers 15.* Es hij engemet fe-
gítségül a' te nyomorúságodnak idején; meg
szabadítlak tégedet, és dicsőítesz engemet.

(i) *Efs. 5. vers 20.* Halakat adván min-
denkoron mindenekről, a' mi Urunk Jézus
Christus nerében, az Istennek és az Atyá-
nak. *Kol. 3. vers 17.*

(k) *1. Kor. 10. vers 31.* Azért akar észtek,
akar

akar észtek, akár mint eszelekesztek; min-
deneket az Isten dicsőségére mivellyetek.

XXXI.

Mit kíván az ISTEN tőlünk az
Christus Jézus részére?

Ezt kívánja, hogy az Christust, mine
(a) ő Szerelmes Fiát halgassuk, (b)
néki és (c) ő benne hidgyünk, (d)
rené yünk, mint egy (e) Urunknak
szavát fogadjuk, őtet (f) mint az
Atyát tiszteljük, és (g) imádjuk (h)
segítségre hívjuk, és így (i) nyelvün-
kel is meg valljuk, hogy UR a' Jézus
az ő Atya dicsőségére.

Szent Írásbéli Bizonyságok.

(a) *Mát. 17. vers 5.* Es mikor ezeket mon-
dán Péter, imé nagy fénye köd környül vő-
vé őket, és imé a' ködből szó adaték ezt
mondván: Ez az én Szerelmes Fiam, kibem
én meg nyugotram, őtet halgassátok.

(b) *Ján. 5. vers 46.* Mert ha hinnétek Mó-
sesnek, énnékem is hinnétek, mert én fe-
löllem irt-ő. *Ján. 14: 12.*

(c) *Ján. 14. vers 1.* Ne háborodjék meg
a' ti szívetek, hisztek az Istenben, hidgyetek
én bennem is. *Ján. 14: 25, 36.*

F

(d) 1.

(d) 1 Kór. 15. vers 19. Ha csak e' világon reméllünk az Christusban minden emberek nélkül valóságunk. Ef. 1: 12.

(e) Luc. 6. vers 46. Miért mondjátok pedig nékem Uram Uram, ha nem mivelitek a' mellyeket mondok.

(f) Ján. 5. vers 23. Hogy mindenek tisztelyék a' Fiut, miképpen tisztelik az Atyát, a' ki azt el küldötte.

(g) Luc. 24. vers 52. Ők pedig imádván űtet meg térének Jerúsálembe nagy örömmel; Filip. 2: 9, 10. Sid: 1: 6.

(h) Rom. 10. vers 12, 13. Mert nincsen külömbiség vagy Sidó, vagy Pogány közt: Mindeneknek ugyan azon egy Vra: a' ki gazdag mindenekhez, a' kik űtet segítségül hívják. Izel. 7: 59, 60. 2 Kór. 12: 8, 9.

(i) Fil. 2. vers 11. Es minden nyelv meg vallja, hogy a' Jésus Christus Ur, az Atya Istennek dicsősségére.

XXXII.

Mitsoda dlogghbn áll a' Christusnak tiszteleti imádása, és segítségre való hívása?

Áll rövideded ezekben

Előszó: midőn (a) olyan hatalmat, méltóságot, nevet, és dicsőséget

get tulajdonítunk neki, melly minde nek felet vagyon: és (b) Szűből el hízük, és Izájunkal valljuk, hogy (c) az Istentől ő nékte mindenek magán kívül, még az Angyalok is lába alá éven vettette, (d) Mennyen és földön minden hatalommal bír, olyan bölts-is hogy a' Izeiket (e) és veséket is vizsgálhattya, és (f.) jól tudgya mi legyen az emberben.

Másodszor: Midőn azt hiszszük és valljuk hogy (g) valaholott ketten vagy hárman az ő nevében egyben gyűlünk, köztünk vagyon, sőt (h) mind ez világ végezetig is velünk leszen.

Harmadszor: Midőn űtet (i) dicsőíttyük, és neki könyörgünk minden jókért, mellyek az Istennek, és magának a' Christusnak dicsősségére, és az mi üdvességünknek elő mozdítására és el nyerésére szükségesek és azokra tartoznak, tudván bizonyolón, hogy (k) valamit az ő nevében kérünk, azt ő meg cselekszi, és meg izerzi nekünk.

Negyedzer: Midőn neki (l) magunkat, és az mi (m) lelkünket ajánljuk, úgy mint (n) meg tartunknak. kit a' Menny kből várunk, és az ki el változtattya az mi a'ázatos tellünk, hogy hasonlatos legyen az ő dicsőült testéhez, az ő hatalmas ereje szerént, melly által mindenekeket az ő birodalma alá vethet.

Szent Írásbéli Bizonyosságok.

(a) *Ef. 1. vers 20. 21. 22.* Mellyet megmutatott a' Christusban, mikor őtet fel támasztotta az halálból és helyezette őtet az ősiok keze felől mennyekbe.

Felel: Isten helyen minden birodalmánál, hatalomnál, erőnél, és Uraságnál, és minden méltóságnál, melly nevezetnek nem csak ez világon, hanem az következendőn is.

Es mindenekeket vetet az ő lábai alá, és őtet tőtes mindeneknek felette, az Anyaszentegyházak fejévé. *Fl: 2: 9. 10. 11.*

(b) *Rom. 10. vers 9.* E' pedig a' hűnek im az beszéde. a' mellyet mi predikállunk tudniillik, hogy ha vallást téveszt az te szaddal, az un Jéusról, és hiáded a' te szivedben,

ben, hogy az Isten őtet fel támasztotta halálból, meg tartatol.

(c) *1 Kór. 15. vers 27.* Mert mindenekeket vetet Isten az ő lába alá, mikor pedig azt mondgya az írás, hogy mindenek az ő birodalmába vettek; nyilván valo dolog hogy a' kívül mondgya, a' ki néki mindenekeket birodalmába ador:

(d) *1 Pé. 3. vers 22.* Ki az Istennek jobján vagyon, minekutánna Mennyekben felment, kinek birodalmába vettek az Angyalok, hatalomságok és minden erők.

Mát. 28: 18. Es hozzájuk járulván Jésus monda: Tellyes hatalom adattatott nékem, mennyen es földön.

(e) *Jelen. 2. vers 23.* Es az ő fairs halálal meg ölöm, és meg tudgyák minden gyülekezetek, hogy én az veséknék és az sziveknék vizsgálója vagyok, és mindeneknek meg fizetek az ő érdeme szerént.

(f) *Ján. 2. vers 25.* Es nem szűkéég volna hogy valaki ő néki valamely emberről biznosságot tenne, mivel hogy ő jól tudna micsoda volna az emberben. *Jan. 21: 15, 16, 17. 1 Kór. 4: 5.*

(g) *Mát. 18. vers 20.* Mert valahol ketten vagy hárman egyben gyűlnek az én nevemben ott vagyok ő közöttök.

(h) *Mát. 28. vers 10.* Tanítván őket hogy

meg tartsák mind' azokat, melyeket én parancsoltam néktek: És imé én tü veletek vagyok minden nap világ végézetig.

(1) Jelen. 5. vers 9, 10, 12, 13. És énekelnek ujj éneket mondván: Méltó vagy hogy el vegyed a' könyvet, és meg nyisd annak pécsétit, mert meg ölettél, és meg váltottál minket Istennék, a' te véred által minden ágazatból, és nyelvből, és népből, és Nemzetségből.

Es töttel minket la' mü Istenünknek királyokká, és papokká, és uralkodunk a' földön. Kik nagy fel szóval azt mondyák vala: Méltó hogy amaz meg öletteter bárány végya erőt, gazdagságot, bölcseséget, hatalmasságot, | tisztességet, dűtsőséget, és áldást.

Sőt minden teremtet állat, melly Menyben, földön, föld alatt a' tengerben, és minden ezekben való állat, hallám hogy azt mondja vala: A' kiralyi székből üldnek, és a' báránynak áldás, tisztesség, dűtsőség, és hatalom mind örökkön örökké.

Mark. 9. vers 24: A' gyermeknek Atya azonnal kiáltván, könyhullatással mondta: Híszek Uram, légy segítségül az én hihetlenségemnek. Luk. 17: 5. Jelen. 22. v. 20 1 Thez 2: 2, 12, 13.

(k) Ján. 4. vers 13, 14. És valamiké.

réndetek az én nevembe, azt meg cselekszem, hogy dűtsödtessék az Atya a' Fiuban.

Valamit kérendetek az én nevemben azt meg ízerzem.

(1) Tsel. 18. vers 9, 10, 11. Monda pedig az ur étfizika látásban a' Pálnak: Ne fély hanem szölly, és ne halgas.

Mert én te vedet vagyok, és fenki nem támad rád hogy néked árcson: Mert nekem sok népem vagyon e' Városban.

Lakék azért öt egész esztendeig és hat hónapig, tanítván őket Isten beszédére. Tsel. 21. vers 14, 15.

(m) Tsel: 8. vers 59. Meg kövezék azére István, ki imáskozik vala, és ezt mondja vala: Uram JESUS vegyed hozzád az én Lélkemer.

(n) Fil: 3. vers 20, 21. Mert mi ugyan mint Mennyei Polgárok vagyunk, honnat az mi meg tarto Urunk Jéfus Christust is várjuk.

Ki el változtattya a' mü alázatos testünket, hogy hasonlatos légyen az ő dűtsöült testéhez, az ő hatalmas ereje szerént, mellynek általa mindeneket az ő birodalma alá vethet.

XXXIII.

Nem

Nem vétkezünk, hogy mind ezeket a'
Názáretsbéli, és Mariától születet Jé-
susnak tulajdonítsuk, és ab-
ban hiszünk.

Nem vétkezünk: Mert az Isten (a)
az Názáretsbéli meg felzittetett Jésus
Christusnak, (fel támasztván őtet az
halálból, és fel (b) magasztalván) a-
jándékozot minden méltóság felet va-
lo méltóságos, az ő haláláig való en-
gedelmességéért, hogy az ő nevére
minden térd meg hajoljon, mennyei-
eknek, földieknek, és föld alatt való-
knak az ő térdek, és minden nyelv meg
valja, hogy a' Jésus Christus Ur, az Atya
Istennek dicsőségére. Es ezen (c) em-
bernek Fiának adot hatalmat az íté-
ltre-is (d) rendelvén őtet élőknek és
hóltaknak ítélő bírájává, c' végre (e)
hogy mindenek tisztelessék az Fiút el-
annyára hogy (f) a' ki azt nem tisz-
teli, mondatik az Atyát-is (a' ki őtet
el küldötte,) nem tisztelni.

Es

Es (g) valaki szegylvén az ember-
nek Fiát meg tagadgya őtet az ember-
ek előtt, ő is meg tagadja azt az
ő Mennyei Atya és annak Angyali o-
lőtt. Minek okáért-is azon Christus
(b) parancsolattya szerént hinnünk kell
mi nekünk nem csak az Istenben, ha-
nem ő benne-is, avagy ő általa az I-
stenben, az mint maga mondotta (i)
Az ki úgy mond én bennem hiszen,
nem én bennem hiszen, hanem abban
a' ki engemet el küldött. Ez végre-is
(k) támasztotta fel az ISTEN őtet az
halálból, és adot dicsőségert néki, hogy
az mi hitünk és reménységünk ő ál-
tala lenne az Istenben.

Mellyekből akar ki-is észébe veheti,
és meg értheti, hogy ez szerént az
Christus által az Istenben bízván, sem-
miatn nem vétkezünk Istennek amaz
szavai ellen, (l) Atkozot a' férfit ki
bizik emberben és testben helyhezret-
vén erőlségert, el távozik az ő szíve
az Uról.

Szent

Szent Irásbéli Bizonyságok.

(a) *Tsel. 2. vers 22, 23, 24. 32, 36.* Izrael nemzetségének férfiai, halljátok meg e' beszédekert: Amaz Názarethbéli Jésum, ki valóban megbizonyíttatott Istentől hatalmas erőknék, csodatételeknék, jeleknek általa, mellyeket Isten cselekedet ő általa tő közte-tek, a' mint tudjátok Istentől bocsáttatott férfinak lenni: Azt mondom, ki az Istennek tanácsosából és rendeléséből adatarék halálra, mikoront vettétek volna, ez tő gonosz kegyetlen kezetekkel keresztfára függesztvén, meg ölédtek.

Kit az Isten fel támasztott, az halálnak fájdalmát meg oldván, mivel hogy lehetetlen dolog volna az Christusnak attól meg tartatni.

E' Jésum fel támasztotta Isten, melly dolognak mi minnyajan bizonsági vagyunk. Annak okáért az Istennek job karja által fel magasztaltatván, és a' meg ígért Szent Lelket meg nyervén az Atyától, ki töltötte ezt, a' mit tő mostan láttok és hallotok.

Bizonytal tudgya azért az Israelnek egész háza, hogy ez az Istentől rétetett urrá és Christussá, e' Jésum mondom kit tő meg felzittetetek.

(b) *Fil. 2. vers 8, 9, 10, 11.* Es emberi ábrázatban taláttatott, mint ember meg látta.

látta magát, engedelmes lőtt mind az halálig, az keresztfának pedig haláláig

Annak okáért az Isten őtet fel magasztalta, és ajándékozott néki olly méltóságot, melly minden méltóság felett való méltóság.

Hogy a' Jésumnak nevére minden térd meg hajoljon, mennyeknek, földieknek, és föld alatt valóknak.

Es minden nyelv meg vallyá, hogy a' Jésum Christus Ur az Atya Istennek dicsősége.

(c) *Ján. 5. vers 27.* Es az iteltre-is adott néki méltóságot, mivel hogy embernek fia.

(d) *Tsel. 10. vers 42.* Meg parancsolta pedig mi nekünk, hogy hirdetnők és bizonságot tennénk a' Népnék, hogy ő az a' kit Isten el rendelt, hogy élőknek és holtaknak bírása lenne.

Tsel. 17. vers 31. Mivel hogy rendelt egy napot, mellyen igazán meg ítéli a' földnek kerektségét a' férfin által, a' kit arra rendelt, melly dologról nyilván való bizonságot tött, annak halálból való fel támasztásával. *Rom. 14: 9.*

(e) *Ján. 5. vers 22, 23.* Mert az Atya nem ítél senkit, hanem a' tellyes ítéletet a' Fiúnak adta.

Hogy mindennek tiszteltyék a' Fiut, mi-
képen

képpen tisztelik az Atyát, a' ki azt el küldötte.

(f) *Ján. 5. vers 23.* Hogy mindenek tiszteljük a' Fiut, miképpen tisztelik az Atyát; a' ki nem tiszteli a' Fiut, nem tiszteli az Atyát a' ki azt elküldötte.

(g) *Mát. 10. vers 33.* Valaki pedig megtagadánd engemet az emberek előtt, megtagadom én is azt az én Mennyei Atyám előtt. *Márk. 8: 38. Luk. 9: 26. és 12: 8.*

(h) *Ján. 14. vers 1.* Ne háborodjék meg a' ti Szívetek, hisztek az Istenben, higgyetek én bennem is.

(i) *Ján. 12. vers 44.* A' János pedig kiált vala; A' ki hiszen én bennem, nem én bennem hiszen, hanem abban a' ki engemet el bocsátot.

(k) *1. Péter. 1. vers 21.* Kik ő általa hisznek Istenben, ki fel támasztotta őtet az halálból, és dicsőséget ador néki, hogy a' tő hitetek és reménségtek Istenben lenne.

(l) *Jer. 17. vers 5.* Azt mondja az Ur, átkozot a' férfit, ki bizik az emberekben, és erősségét helyezteti a' testben, és az ő szíve el távozott az Uról.

XXXIV.

Miben

Miben különböz az Christusnak tisztelési és segítségül hívása, az Atya I.

stennek tisztelési és segítségül hívásától?

Kiváltképpen ebben különbözik hogy az CHRISTUST tiszteljük az (a) Atya után; (b) az ő parancsai-tya és az Apostolokról előnkben adatot regula szerént. Es hívjuk segítség-re a' Christust, mint (c) egy Urunkat, ki által mindenek, és mint közbenjárónkat (d) ki által vagyon menetelünk az Atyához, az (e) ki is ő neké ajándékozta mind ez hatalmat, Isten-séget és méltóságot. Az Atyát hívjuk segítségül mint amaz (f) egy Istent, a' kitől mindenek, és mi is ő benne. Ezen értelemben kell lennünk az Christus tisztelésének egyéb nevei felől is, ugy mint az mellyek is mind az (g) Atya Istennek dicsőségére néznek és szolgálnak. (h) Melyből viszontag ki reczczik más helyen az Isten a' Protétánál így szólván (i) En (ugy-

G

mon-

mond) nem adom az én dicsőségemet másnak, sem az én tisztességemet a' bálványoknak; Nem nézet arra a' dicsőségre és tisztességre az mellyel meg (k) dicsőítendő volt az Christus.

Szent írásbéli Bizonyosságok.

(a) Ján. 14. vers 1. Ne háborodjék meg a' ti szívetek hisztek az Istenben, hidgyetek én bennem-is, Ján. 12: 44. 1 Petr. 1: 21

(b) Ján. 5. vers 23. Hogy mindenek tiszteljük a' Fiut, miképpen tisztelik az Atyát, az ki azt elküldötte. Fil. 2. vers 10. Sid. 1: 6

(c) 1 Kor. 8. vers 6. Mind az által miénkünk egy Istenünk vagyunk; amaz Atya, a' kitől mindenek, mű-is abban vagyunk, Es egy Urunk a' Jézus Christus; ki által mindenek vagynak, mi-is az által vagyunk.

(d) 1 Tim. 2. vers 5. Mert egy az Isten, egy a' közben járó-is Isten között és emberek között, az ember Jézus Christus, Sid. 4. vers 16.

(e) Ef. 2. vers 18. Mert mind ketten általunk vagyunk menetelünk egy Lélek által az Atyához. Ef. 3. vers 12. Sid. 7: 25

(f) Fil. 2. vers 9, 10. Annak okáért az Isten őtet fel magasztalá, és ajándékoza néki-

ki olly méltóságot, melly minden méltóságnak felette való méltóság.

Hogy a' Jézusnak nevére minden tér meg hajoljon, mennyeknek; földieknek és föld alatt valoknak rédek.

(g) 1 Kor. 8. vers 6. Mind az által miénkünk egy Istenünk vagyunk, amaz Atya, a' kiből mindenek, mű-is abban vagyunk.

Es egy Urunk a' Jézus Christus, ki által mindenek vagyunk, mű-is az által vagyunk.

(h) Fil. 2. vers 11. Es minden nyelv meg vallja hogy a' Jézus Christus Ux, Az Atya Istennek dicsőségére.

(i) Isa. 42. vers 8. En vagyok az Ur, és az én nevem, és az én dicsőségemet másnak nem adom, és az én tisztességemet a' bálványoknak.

(k) Ján. 17. vers 5. Mostan annakokáért dicsőíts meg engemet Atyám te magidnál, azzal a' dicsőséggel, melly dicsőségem volt te nálad, minek esőtte e' világ lenne. Iel. 3. vers 13. 1 Pé. 1. vers 2.

XXXV.

Mit kíván az ISTEEN tőlünk
felebarátunk részére?

Ezt kívánja, hogy felebarátunkat
mint minnen magunkat szereljük.

Szent Írásbéli 'Bizonyosságok.

3 *Mat. 19. vers 18.* Boszszu álló ne légy, és haragot ne tarts az te néped ellen, hanem szeressed felebarátodat, mint magadat. En vagyok az Ur.

Márk. 12. vers 31. Es a' második ahhoz hasonlatos, szeressed a' te felebarátodat mint magadat; Nincsen más ezeknél nagyobb parancsolat.

Róm. 13. vers 8, 9, 10. Senkinek semmivel ne tartozzatok, hanem hogy egymást szeressétek. Mert a' ki egymást szereti, a' törvényt bé töltötte.

Mert e' parancsolatok: Ne paráználkodgyál: Ne ölly: Ne kívánniad; és ha több parancsolat vagyon, e' beszédben foglalatik. Bé summa szerént, tudni illik szeressed a' te felebarátodat mint magadat.

A' szeretet a' mű felebarátunkat nem illeti gonoszsággal. Annak okáért a' törvénynek bé töltése az szeretet.

XXXVI.

Kitsoda a' mű Felebarátunk?

Közönségesen (a) minden ember (b) valakinek valami jóval lehetünk, még (c) ellenségünknek-is, (d) kinek ha éhezik enni, ha szomjuhozik innya kell adnunk

adnunk, és (e) egyéb szeretőnek te-lekedetivel kell hozzájuk lennünk, ki-másképpen pedig minden (f) Oh-i-rusban való hűbéli Atyánkat.

Szent Írásbéli Bizonyosságok.

(a) *Róm. 13. vers 8.* Senkinek semmivel ne tartozzatok, hanem hogy egymást szeressétek: Mert a' ki egymást szereti a' törvényt bé töltötte. Gal: 6: 10.

(b) *Luc. 10. vers 36, 37.* Ez három kö-zül azért melyik láttatik neked hogy Atyafias volt annak a' ki az utvajok kezébe esett vala?

Amaz pedig monda: Az ki könyösült ő rajta; Monda azért nékie János, egyedgy-el, és te-is hasonlatosképpen te-lekedgyél.

Ésd íszve az 29, 30, 33. Versékkel.

(c) *Mat. 5: 44.* En pedig azt mondom néktek szeressétek ellenségeitek, áldgyatok a' kik tüdöket átkoznak, jól tegyetek azok-kal a' kik tüdöket gyűlönek, és imádkoz-zatok azokért a' kik tüdöket haborgatnak, és kergetnek.

(d) *Róm. 12. vers 20.* Azért ha éhezik a' te ellenséged; áldgy enni, ha szomjuho-zik innya mert ha ezt mivedel, az ő fejére eleven Izenet gyűjtessz.

(e) *Mat. 5. vers 44.* Lásd fellyebb.

(f) *Mát. 23. vers 8, 9.* Tű pediglen ne hívastatok Mestereknek; Mert edgy a' tű Mestertek, tudni illik a' Christus, tű pedig minnyájan Atyafiak vagytok.

Es senkit ez földön Atyátoknak ne nevezerezek; mert egy a' tű Atyátok a' ki mennyben vagyon. *Fil. 1: 14. Kol. 1: 2.*

XXXVII.

*Ez szerént azért mivel tartozunk közön-
ségesen minden embereknek?*

Tartozunk (a) mindeneknek jót kívánni, jó érettek könyörögnő és t-
lennek hálaikat adni. (b) véllük jól
tenni; (c) mindenekhez engedelmesek
és békeiséget tűrők lévén (d) min-
dennén tű bölcsen állással magunkat meg-
tartóztatni, és (e) így mindenekkel
a' mi rajtunk áll békeiségben élni (f)
minden hazug beszédől és tsalárdság-
tól üressék lévén, mindenekkel mind
beszédben, s' mind tselkedetben igaz-
ságot követni. Egy szóval (g) vala-
miket akarunk hogy mások velünk ts-
elkedgyenek, azokat véllük tselkedni.

Szent

Szent Irásbéli Bizonyosságok.

(a) *1 Tim. 2. vers 1.* Intelek azért min-
deneknek előtte hogy légyenek könyörgések,
kérések és imádkozások, háladások minden
emberekért.

(b) *Gal. 6. vers 10.* Azért még időnk va-
gyon mindenekkel jól tégyünk, kíváltkép-
pen pedig az mi hiűnknek tselédivel. *1
Thes. 5. vers 15.* Megjássátok hogy senki
gonosztval ne legyen senkinek a' gonoszért,
hanem a' jó tereményt kövessétek minden-
koron, mind tű magatok közt egymáshoz,
mind pediglen mindenekhez.

(c) *1 Thes. 5. vers 14.* Kérünk pediglen
öröket Atyámfiai, intsétek azokat a' kik ven-
deleitenűk járnak, vigasztalljátok a' kik fé-
lelmes szívűek, az erőtlenekeket segillyétek,
tűrők légyetek mindenekhez. *Jak. 1. vers
19. Tit. 3. vers 2. Ef. 4. vers 26, 31, 32.*

(d) *Mát. 5. vers 24.* Hadd az oltár előtt a'
te ajándékodat, és menyel: békéjélmeg előf-
ször atyádfiaival, és az után úgy vigyed fel az
te ajándékodat. *Rom. 12: 17, 19. 1 Kor. 6: 7*

(e) *Rom. 12. vers 18.* Ha lehetséges a'
menyére tű öllerek lehet, mindenekkel bé-
keiségben élljétek. *Sid. 12. vers 14.*

(f) *Ef. 4. vers 25.* Azért le tévén a' ha-
zugságot, szollyon igazságot minden ember
az ő felb. rátyáival: mert egymásnak tagjai
vagyunk. *1 Thes. 4. vers 6.*

G 4 (g)

(g) *Mát. 7. vers 12.* Valamit akartok azért, hogy tselekedgyenek az emberek tővelettek, azont tselekedgyetek más azokkal: mert ez az törvény és a' Prophéták.

XXXVIII.

Mivel tartozunk külsőli

Atyánk fiaiak?

Tartozunk ezzel, hogy a' mostanoldó számlált jószágos tselekedetek szerint is, hozzájuk szereterünk. (a) bõvebben és feljebb meg mutassuk. Ez mellet hogy ő (b) vellek úgy mint azon egy testnek tagjai, a' Léleknek egygyeségét a' Szereternek és békeségnek kötele által ügykezünk meg tartani, és hogy (c) életünk is érettek legyenek.

Szent Íráshéli Bizonyosságok.

(a) *1 Pé. 1. vers 22.* Az tő Lelketekek meg tisztítván és Szent Lélek által engedvén az igazságnak, képmutatás nélkül való Atyafiai Szeretettel, tiszta sziből egymást igen szeressétek. Gal. 6: 10.

(b) *Ef. 4. vers 3, 4, 5.* Igyekezetek meg tartani a' léleknek egységet, a' békeségnek kötele által.

Egy

Egy test és egy Lélek vagytok, miképpen hogy a' tő hivatalotoknak egy reménségre hivatattok.

Egy az Ur, egy a' hűt, egy a' keresztség.

(c) *1 Ján. 3. vers 16.* Ezen ismérjük meg az Szeretetett, hogy az Christus az ő életét adta mi érettünk. Minékünk is azért adnunk kell a' mi életünket a' mi Atyánk fiaiért.

XXXIX.

Az Christus parantsolatya szerint mint kell magunkat magunkhoz viselnünk?

Igy hogy (a) ez világos, és valamelyek ez világban vagynak, ne szeressük: (b) ne rézegekedgyünk, ne robzódgyunk, (c) az restet az ő kívánóságiban ne tápláljuk; (d) mindennemű tisztátalanságot és bujaságot mind beszédünkben, s mind magunk viselésében el távozzassunk; (e) ne légyünk arról szorgalmatosok, mit együnk mit igyunk, és mivel ruházódgyunk; (f) e' földön kintset ne gyűjtünk; (g) az alázatosságot mindenekben

ben kövessük: (b) magunkat meghagadgyuk, a' kereszttet fel vegyük; és (i) az Christus példáját követvén, az igazságért akár mely kénokkal való halált is el szenvedgyünk, és az (k) Christus Jéhus ismeretnek nagy voltáért mindeneket kárnak állítsunk, és ez egy dolgunk legyen, hogy azokról el felekezvén az melyek hátunk meget vagynak, a' tziel felé fussunk, és az Istennek a' Christus Jéhusban való Mennyei Hívaralának jutalmának elvételére igyekezzünk.

Szent Írásbéli Bizonyosságok.

(a) 1 Ján. 2. vers 15, 16. Ne szeressétek e' világot, se azokat melyek ez világban vadsnak, ha valaki szereti ez világot, nintsen abban az Atyának szerelme.

Mert valami e' világban vagyon, mind testnek kívánsága, szemnek bujalkodása, életnek kevélysége, nem az Atyától vagyon hanem ez világról.

(b) Luc. 21. vers 34. Megöltalmazátok pedig magatokat, hogy valamikor meg ne meghedgyenek a' ti szíveitek tobzodásnak, szélségnek, és ez világi szorgalmatosságok-

goknak miatta, és nagy hirtelen reátok ne öjjiön az a' nap. Ef. 5: 18. Rom. 13: 13.

(c) Rom. 13. vers 14. Hanem öltözzétek fel az Jéhus Christust, és a' testet ne tápláljátok az ö kívánságiban,

(d) Ef. 5. vers 3, 4, 5. Az paráznaság pedig, és minden tisztátalanság, avagy fősvénység ingyen se nevezeték ti köztetek, mint illik az szentekhez,

Ez rutság és bolond beszéd, és trágárság, melyek nem illenek, hanem inkább az hála adás.

Mert azt tudgyátok hogy egy paráznának is avagy tisztátalannak, avagy fősvénynek, ki bálvány imádó, nintsen öröksége a' Christusnak, és az Istennek Országában. Kol. 3. vers 5.

(e) Mát. 6. vers 25. Annak-okaért mondom néktek: ne légyetek szorgalmatosok a' ti életekéről; mit egyetek, vagy mit igyatok, sem a' ti testletekről mivel öltöztessetek: Nem de nem nagyobb az Lélek hogy nem az eledel és az test hogy nem az öltöztet?

(f) Mát. 6. vers 19. Ne gyűjtsetek kincsset e' földön holott a' rosda és a' mólly meg emészti, és holot a' lopok ki ássák és el lopják azt.

(g) Rom. 12. vers 3. Bizonyára az Istennek

nek nekem adatot ajándéka által, parantso-
lom mindennek, valaki tő köztetek va-
gyon, hogy felettőb ne bősékedgyék an-
nál a' mint kell, hanem józanon bősé-
kedgyék, a' mint az Isten mindennek ad-
ta az hűnek mértékét, 1 Petr. 5: 5. Fil.
2. vers 3, 4, 5.

(h) Mat. 19. vers 24. Akkor monda Jé-
sus az ő tanítványinak: Az ki akar én u-
tánnam jöni, tagadgya meg magát, és vé-
gye fel az keresztrit, és kövessen engemet.

(i) Sid. 12. vers 1, 2. Annak okáért miis
mivel hogy ennyi sok bizonyságoknak fel-
lege ál környülünk, minden terhet le té-
vén, és minden környülünk való bűnt,
nagy áthatatossággal a' mű előnkben ada-
tot télt ki fussuk.

Nézvén az hűnek el kezdőjére, és el-
végezőjére, az Jészura, ki az ő eleiben té-
tetet örömért szenvedet kereszter, a' gya-
lázatot meg utálván, és az Isten székinek
jójára ült.

(k) Fil. 3. vers 8, és 14. Sőt annak felet-
te bizony mindeneiket kárnak állítottok lenni,
az én Uram Jésus Christus ismeretinek nagy
váltáért: kiért mind ezekből magamat meg
foztottam, és ganénak állítottam lenni, hogy
a' Christust meg nyerjem.

Egy dolog vagyon pedig: azokat a' mel-
lyek

lyek hátam meget vagynak, el felejtés:
azokra pedig igyekezvén a' mellyek elől
vagynak a' ezél felé futok, az Istennek Chri-
stus Jészusban való mennyei hivatalának el-
vétele.

XL.

Mint hogy a' Szent Írásban bizonyos
személyekre néző paransolatok is vag-
nak mi paransol az Isten azoknak
kik az Ecelesiában elől járnak?

Ezt, hogy (a) magokra, és az Isten
nyájára vigyázván, azt (b) legelte-
sek nem kényszerítésből hanem örö-
mest, nem kívánván a' hűt nyereséget
hanem jó akaratból: Sem! úgy mint
Uralkodván! az Urnak örökiségén, ha-
nem példál légyanak, az Isten fergé-
nek, és (c) fegyhetetlen élerűek,

Szent Írásbéli Bizonyságok.

(a) Tsel. 20. vers 28. Visellyetek gondot
azért magatokrol és az egész nyájrol melly-
ben az Szent Lélek tőrőköt vigyázokká töt,
az Isten Anyaszentegyházának legelterésére,
mellyet tulajdon vérvél kereset.

(b) 1 Pé. 5. vers 2, 3. Legeltessétek az
Istennek, fereget, melly tő gondviselések a-
lat

H

lár vagyom, gondot viselvén arról nem kényszerítésből, hanem örömeit, nem kívánván az éktelen nyereséget, hanem kézfáradatlal.

Sem pedig úgy mind uralkodván az Urnak örökségén, hanem úgy mint kik az Isten seregének tükörei vagytok.

(c) 1 Tim. 3. vers 3. Szükség annak okáért a' Püspöknek fegyhetetlennnek lenni, egy feleségű f rfunak vigyázónak; józan-nak, meg ékesítetettnek, gazdálkodónak, a' tanításra alkalmasnak.

Nem bór mellett üldönek, nem verekedőnek, nem nyereségnek rútul való kíváncsának, hanem mértékletesnek, idegennnek a' harczolodástól, idegennnek a' fősvénységtől. Tit. 1. vers 5, 6, 7, 8.

XII.

Mit parantsol az ISTE N az halgatói rendnek?

Ezt hogy (a) engedelmesek légyenek az ő előtrők járóinak, és szavokat meg fogadgyák, mivel hogy ők vigyáznak az ő lelkekért, úgy mint számadok; hogy örömmel mivellyék azt, és nem bánattal, mint hogy az nékiek nem használ. Ez mellet hogy őket

őket (b) szeretetben és becsületben tartván, rólak illendő gondot vitel-lyenek.

Szent Irásbéli Bizonyosságok

(a) Sid. 13. vers 17. Engedgyetek a' tő előtrétek járóknak, mert vigyáznak ők a' tő lelkeitekért, úgy mint számadok; hogy örömmel mivellyék azt nem bánattal, mert az tő néktek nem használ.

(b) 1 Thes 5. vers 12, 13. Kérünk p'gig tőtröket Aryamhai, hogy betsüllyetek a' kik munkálkodnak tő köztetek, és néktek előtrétek járók az urban, és intenek tőtröket.

Es azokat felette igen szerelmereseknek tárcsátok az ő munkájokért, békéségesek légyetek tő köztetek egy mással. 1 Tim. 5. vers 17, 18. Gal. 6. vers 6. 1 Kor. 9: 14.

XIII.

Mit parantsol az ISTE N az első Pálgári rendnek?

Ezt hogy (a) engedelmesek légyenek minden emberi rendeléának az Urért; Előtrők (b) járóit tisztelgyék, tőllők ífélyenek, adót, vámor adgyanak, és ő érettek (c) könyörögjenek.

Szent Irásbéli Bizonyások.

H 2

(a)

(a) 1 *Pét.* 11. *vers* 13. Annakokéért engedelmesek légyetek minden emberi rendelkezésnek az Urért; akár Királyoknak, úgy mint felső méltóságban helyezetteknek. &c.

(b) *Róm.* 13. *vers* 7. Adgyátok meg azért mindennek a' mivel tartoztok, a' kinek adóval, adót: a' kinek vámmal, vámost: a' kinek félelemmel, félelmet: a' kinek tisztességgel tisztességet.

(c) 1 *Tim.* 2. *vers* 1. 2. Intelek azért mindenkinek előtte, hogy legyenek könyörgések, kérések; imádkozások, hála adások minden emberekért. A' Királyokért és minden méltóságban helyezetttekért: hogy békés és nyugodalmas élettel éljünk minden Isteni félelemmel, és tisztességgel.

XLIII.

Méniémnek kell lenni ISTEN parantsolatya szerént a' Tisztviselőnek?

(a) Az ki Uralkodik az embereken; igaz legyen, és oly ki Isteni félelemmel Uralkodgyék: és az (b) Istentől adatot hatalommal éllyen a' jóknak olalmazására, a' gonoszoknak pedig retentésekre, és illendő büntetésekre.

Szent Írásbéli Bizonyságok.

(1) 2 *Sám.* 23. *vers* 3. Az Izraelnek Istene szol-

szóllot, az Izraelnek hatalmas Istene mondotra: Az ki uralkodik ezeken az embereken; igaz legyen, és oly ki Isteni félelemmel Uralkodgyék.

(b) *Róm.* 13. *vers* 1, 3, 4, 6. Minden Lélek az felső hatalmasságnak engedelmes legyen mert nincsen hatalmasság hanem Istentől, és a' minémű hatalmasságok vagynak, Istentől rendeltettek.

Mert a' Fejedelmek nem a' jó tselekedőknek, hanem a' gonoszoknak vagynak retentésekre: Akarszé nem félni a' hatalmaságtól? tselekedgyél jót, és dicséreted létszen arról. Mert Isten szolgálja tenéked jodra ha gonoszt eselékedel féllj tőlle, mert nem ok nélkül viseli a' fegyvert: Mert Isten bolcszujának meg állója azon a' ki gonoszt tselekedendik. Mert azért fizettek adot is, mivel hogy Istennek szolgálai kik az Isteni szolgálatban foglalatosok. 1 *Pét.* 2: 14.

XLIV.

Mit parantsol az ISTEN az Aszfzonyi állatoknak?

Ezt hogy az ő saját Uroknak (a) engedelmesek légyenek, mint az Urnak, és az ő Férfjeket lélljék (b) szersessék.

Szent írásbéli Bizonyságok.

(a) *Ef. 5. vers 22, 25.* Tű Afzfonyi álarok, a' tű saját Uraitoknak engedelmesek legyetek, mint az Urnak.

Mert a' Férfin feje az ő Feleségének, miképpen az Christus-is feje az Anyaszentegyháznak, és ugyan ő megtartója a' testnek.

(b) *Tit. 2. vers 4.* Hogy okosságra tanítsák az ifjú Afzfonyokat, hogy az ő Férjeket szeressék, a' Fiókat, kedveljék.

XLV.

Mit parantsol Isten az Férfiaknak?

Ezt hogy (a) szeressék az ő Feleségeket, miképpen az Christus-is szeretette az Ecclesiát, és azért adta önön magát, és (b) ne legyenek azok ellen mérges beszédűk.

Szent Írásbéli Bizonyságok.

(a) *Ef. 5. vers 25.* Férfiak szeressétek a' ti Feleségeiteket, a' mint az Christus-is az Anyaszentegyházat, és önön magát adta érte.

(b) *Kol. 3. vers 19.* Férfiak szeressétek a' ti Feleségeiteket, és ne legyenek kemények ő hozzájuk.

XLVI.

Mit parantsol Isten a' Magzatoknak?

Ezt:

Ezt parantsolja; (a) Ti magzatok engedelmesek legyetek az Urban, az tű szüleiteknek, mert az méltó dolog: Tiszteljed az te Atyádot és Anyádot hogy jól legyen dolgod, és hoszszu életű légy ez földön. *Ef. 6: 1, 2, 3.*

XLVII.

Mit parantsol Isten az Atyáknak?

Ezt: Tűis Atyák ne ingerelleyetek haragra az tű magzaitokat, hanem nevelleyetek őket az tudományban, és az Urnak beszédének intésében. *Ef: 6. 4.*

XLVIII.

Mi az Isten parantsolatya az szolgákhöz?

Ez: hogy az ő Urakhoz (a) engedelmesek legyenek minden félelemmel, nem csak az jókhoz és szilgyekhez, hanem az keményekhez-is, (b) nem szem előtt szolgálván, mint az kik enbernek akarnak kedveskedni, hanem mint Christus szolgái, szívek sze-

rént rselekedvén az Urnak akarattyán.
(a) 1 Petr. 2. § 18. (b) Ef. 6. §
5, 6, 7. Kol. 3. § 22, 23.

XLIX.

Mi az parantsolat az Gazdákhöz?

Ez hogy az mi igaz és illendő meg-
adgyák az Szolgáknak, tudván hogy
nékik is Urak vagyon az Mennye-
ken. Kol. 4. § 1. Eph. 6. § 9.

L.

*Az Keresztényeknek vagyoné Cere-
moniás Törvények?*

Vagyon (a) az Vizzel való kereszts-
ség, és az (b) Ur Vatsorája.

Szent Írásbéli Bizonyságok.

(a) Mát. 28. vers 19. Elmenvén azért
tanítsatok minden népetket, meg keresztel-
vén őket Atyának, Fiúnak, és Szent Lélek-
nek nevében. Márk. 16. vers 16.

(b) Luk. 22. vers 19. Es minekutánna az
kenyeret vette volna, és hálát adott vol-
na (tudni illik Jézus) meg szegé, és adá né-
kik, mondván: Ez az én testem, melly
tű érettetek adatik, ezt mivellyétek az én
emlékezetemre. 1 Kor. 11. vers 24, 25, 26.

II.

LI.

Mitoda az Vizzel való Kereszttség?

Az testnek olyan végre való meg-
mosódása az vizzel, mellyel külökép-
pen az ember (a) keresztényi hűbe
való állását és (b) ujjanon való izüle-
tését szent életben való járására meg
bizonyította.

Szent Írásbéli Bizonyságok.

(a) Tsel. 2. vers 38, 41. Térjétek meg és
keresztelkedgyetek meg minnyajan az Jé-
susnak nevében az bűnnek bocsánattyára.
Es el vészitek a' Szent Léleknek ajándékát.
Tsel. 8. vers 12, 13. és 9: 18. és 10: 47,
48. és 16: 15, 33. és 18: 8. és a' többi.

(b) Rom. 6. vers 4. Eltemetterünk azért
ő velle egygyüt az Kereszttség által az halál-
ban, hogy miképpen fel támasztatott az
Christus az Atyának dűtsőségére, azonkép-
pen műis új életben járjunk. Gal. 3. vers 27
Kol. 2. vers 12. 1 Petr. 3: 21. Tit. 3: 5.

LII.

Miképpen kell meg keresztelkedni?

(a) Az Atyának, és a' Fiúnak, és
az Szent Léleknek nevére, avagy ne-
vében

vében. Jóllehet régen az Apostolok idejében, az mint az 8. magok tsekedetek bizonyították, az (b) Jéhus Christus nevében, avagy az Jéhus Christusban is keresztelestének meg az hívek.

Szent Írásbéli bizonyságok.

(a) Azért elmentén tanításátok minden népeket, meg keresztelvén őket Anyának, Fiának, és Szent Léleknek nevébe.

(b) *Tsel. 2. vers 38.* Péter pedig mondta nékik: Térjétek meg és keresztelkedjétek meg minnyájan a' Jéhusnak nevébe, a' bűnök bocsánatáért: és elvesszitek a' Sz: Léleknek ajándékát. *Tsel. 3: 16. és 10. vers 48. és 19. vers 5. Rom. 6: 3. Gal. 3: 27.*

LII.

Mi végre kereszteltetnek meg a' külső gyermekek?

Annak bizonyására, hogy jóllehet ők nem (a) tudván még idejek szerént különbséget tenni az jobb és bal kez között, az vízzel való keresztségnek is végét és hatását nem érthetik; mind azon által hiszszük, hogy ők is (b) ugy mint

mint Keresztény Anyának, s Anyának magzattok, Isten kegyelméből az Uj Frigynök (c) igitoriben, részesek.

Szent Írásbéli Bizonyságok.

(a) *Jon. 4. vers 2.* Es én ne szánnám Ninivét melyben több vagyon tízenkét-szer tíz ezer embernél kik nem tudnak különbséget tenni az jobb és bal kezek között.

(b) *1 Kor. 7. vers 15.* Mert ha különben volna a' tő gy rmekeitek tisztátalanok volnának, de azok szentek.

(c) *Tsel. 2. vers 39.* Mert tő néktek lőttek az igiretek, és a' tő fiaitoknak, és mindneknek kik megfize vagynak, valakiket tudni illik az mi Istenünk elé hívand. *Már. 19 vers 14.*

LIV.

Miképpen és mi Végre kell szolgáltatni az Ur Vassarajának?

Ugy hogy az Ur Jéhus parantsolatya szerént, az Hívek azon VR Jéhusnak ö érentek meg törstetert restét jedző kenyérét vagyók, és az mellet, ugyan ő érentek ki ontatott vérét abtázoló bort is így az ő emlékeztetie.

te. És ezzel mind az *(b)* testével való közösülésüket, mind az *(c)* tagoknak egy más között való egygyességet, mind pedig igaz hittel várt *(d)* Christus Országában, az ő asztalánál való le telepedéseket bizonyították és valylák; és ezt tselekedvén *(e)* hirdessék az Urnak halálát migten ei-jő.

Szent Írásbéli Bizonyságok.

(a) *Mat. 16. vers 26.* Es mikor ennének a vévé Jéhus az kenyeret, és mikor halálát adot volna, meg szegé, és adá az ő Tanítványinak, és mondá: Vegyétek, egyétek, ez az én testem. *Mark. 14. vers 22, 23, 24. Luc. 22. vers 19, 20. 1 Kor. 11. vers 24.*

(b) *1 Kor. 10. vers 16.* Az hálá adásnak pohára, mellyet meg szentelünk, avagy nem Christus vérével való közösülésünké? az kenyér a' mellyet meg szegünk, avagy nem az Christus testével való közösülésünké?

(c) *1 Kor. 10. vers 17.* Mert egy kenyér és egy test vagyunk sokan; mert minnyájan egy kenyérből eszünk. *Ef. 4. vers 3, 4.*

(d) *Mat. 26. vers 29.* Mondom pedig néktek, hogy nem iszom ez lidőről fogván ez szőlő cökének gyümölsében, mind az napiglan

iglan, mellyen tő veletek ujar iszom az és Atyámnak országában. *Luc. 22. vers 29, 30.*

(e) *1 Kor. 11. vers 26.* Mert valamennyiser éjendirek ez kenyeret; és újandgyátok ez pohárt, az Urnak halálát hirdessétek, az mig eljövend.

LV.

Mitsoda az Christusnak halálát hirdetni?

Ez nem egyéb, hanem az Christusnak ilyen szörnyű halálát és szenvedését az minket meg tartó Istennünknek, és Christusunknak hozzánk emberekhez való jó voltának, és ki mondhatlan *(a)* szerelmének erősségének, és bizonyságának ismervén, és az Ur Christus halála által szerzett, és velünk közlött *(b)* minden Leiki áldásokat szemlélvén, *(c)* az Istennek, kiegygyetlen egy Fiát, és az Christusnak is *(d)* ki őnen magát mi érettünk olly kelesves halálra arta, szentséges *(e)* d tiserit terjeszteti, és hálá ado Lélekkel, áldott nevért magasztalni.

Szent Írásbéli Bizonyságok.

(a) *Ján. 3. vers 16.* Ugy szereté Isten az világot, hogy az ő egygyetlen-egy született Fiát adná, hogy minden valaki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. *Ján. 15. vers 13. Róm. 5. vers 8, 9, 10. 1 Ján. 3. vers 16.* ugyan *1 Ján. 4. 9, 10.*

(b) *Ef. 1. vers 3.* Aldott az Isten, és az mű Urunk Jésus Christusnak Sz: Attya: ki meg aldott minket minden Lelki áldásokkal az Christusban.

(c) *Róm. 8. vers 23* Az ki az ő tulajdon Fiának nem kedvezett; hanem adta azt mi érettségünk minnyajan, mi módon nem adna ingyen az ő Fiával minékünk mindeneket?

(d) *Mat. 20. vers 28.* Az embernek Fia nem jött hogy szolgállyanak ő néki, hanem hogy ő szolgállyon, és adgya az ő életét váltságáért. *1 Tim. 2. vers 6.*

(e) *Jelen. 4. vers 9, 10, 11.* És mikor az Lelkes állatok, dicsősséget, tisztességet, és hálaadást tulajdonítottanak vala annak, az ki az székben ült vala, az örökkön és örökké élőnek.

Az huszonnégy vénnek az székben ülő elött le borulnak vala, és imádják vala az örökkön örökké elött, és az ő koroná-jokat le téstik vala az szék elött mondvan:

Méltó vagy Urám ki végy dicsősséget, tisztességet, és erőt, mert te teremtetél min-

mindeneket, és az te akaratodért vagynak és teremtettek: *Jelen. 5: 11, 12, 13, 14.*

LVI.

Kiknek, és mi módon kell élni az Ur Válságával?

Azoknak, kik (a) az Christus halálának halzaiban részesek, és az (b) kik az mi Urunk Jésus Christusnak nevét minden helyen segítségül hívják, és egy más közt (c) tiszta szívvel, jó Lelki ilmeletről, és igaz hűből való szeretettel gyakorolnak. Végeztet (d) az kik magokat előlször meg próbálták, és az Christus testét és vérért meg választani tudgyák, meg (e) erőtlenségből esett vétségeket is kevesvesen meg hirtatják, és az ő (f) érettek meg holt Christusnak szerelmétől szorongattatvan, magokban ezt erőssen el végezték, hogy élven ezután ne éllyenek magoknak, hanem annak, ki érettek meg holt, és fel támadott.

Szent Írásbéli Bizonyosságok.

(a) 1 Pét. 1. vers 18, 19. Tudgyátok hogy nem veszendő állatokon mint aran-nyos, vagy ezüstön váltattatok meg az ü-
hőben való életetekből, melyet az ü-
gyátoknak tanításából vettetek volt.

Hanem drágalatos véren, tudni illik, az
makulanélkül és szeplőnélkül való bárány-
nak az Christusnak vérén. 1 Ján. 1. vers 7.
Jelen. 1. vers 5.

(b) 1 Kor. 1. vers 2. Az Jésus Christus-
ban meg szentséltetteknek, hivatalos szen-
teknek, mindenekkel egyben valókik az mi
urunk Jésus Christusnak nevért segítségül hív-
ják, minden helyen kegyelem és békeség.

(c) 1 Tim. 1. vers 5. Az parantsolatnak
vége pediglen, az tisztá sziből, jó lelki ismé-
retből, és az igaz hűből való szeretett.

(d) 1 Kor. 11. vers 28, 29. Probállya meg
azért minden ember magát, és úgy egyék
abból az kenyérből, és úgy igyék abból az
penárból.

Mert az ki eszik és iszik méltatlanul,
hárhozartott eszik és iszik magának, hogy
meg nem becsülli az urnak testét.

(e) Mát. 26. vers 75. Akkor meg emlé-
kezék Péter Jésusnak beszédéről, ki meg
mondotta vala néki; minek előtte az kákos
szóllana háromszor meg tagadsz engemet.
Is ki menván nagy keservesen síra.

[f]

(f) 2 Kor. 5. vers 14, 15. Mert az Chris-
tusnak amaz szeretme szorongat minket.

Ugy mint, kik magunkban ezt el végez-
tük, hogy ha egy meg holt mindenkéért,
tehát minyájan meg holtak volt: és hogy
ő meg holt mindenkéért, hogy az kik él-
nek ezután, ne éllyenek magoknak, hanem
annak az ki érettek meg holt, és fel tá-
madott.

LVII.

Hogy az ember mind ezekben biven meg,
maradhaßon, második dolgok ké-
vántatnak arra?

Ezek Summa szerént:

Első: (a) az isten Szent Lelkének
segítségéért (b) az Ur Jésus nevében
való ajjittatos könyörgés.

Második: (c) az isten igéjének, az
Sz. írásnak, gyermekségünktől fogván
való tanulása, olvasása, (d) vizsgálata,
és arról való (e) szorgalmas gondol-
kodás.

Harmadik: (f) az Christusról ne-
veztetett Szent gyűitekezésnek gyakor-
lása, és annak (g) fenyítékének

örömmel való fel vétele, és szép (b) zand tartásának kövérese.

Negyedik: az (i) Lelki örvendezéssel való békesség és türes, melly ebben áll, hogy az igazságnak ilmeért mellet, (k) az Urnak nevéért, minden féle gyalázatot, üldözést, háborúságot, (l) javunktól való meg fosztatást, sőt (m) az halált is, ha ilyen úgy akarja, Lelki dűcsökedéssel el-fzenvedgyük, nézvéni, és (n) várván az boldog reméniséget (o) az melly minket soha meg nem tsal.

Szent Írásbéli Bizonyságok.

(a) Luk. 11. vers 13. Ha ti annak okáért gonoszok lévén, tudtok az ti Atyáknak jó ajándékot adni, mennyivel inkább az ti Mennyei Atyátok ad Sz: Lelket azoknak az kik tőlle kérendik.

(b) Jan. 16. vers 23. Bizony bizony mondom néktek (azt mondgya Christus Urunk) valamit kérendétek az Atyától az én nevemben meg adgya néktek, Jan. 16. vers 24.

(c) 2 Tim. 3. vers 15. Es hogy gyermek-ségedről fogván tudad az Sz: Írásokat, mellyek tégedett bölcsé tehetnek az üdvösségre az

te az Christus Jéfusban való hűtnek általa.
(d) Jan. 5. vers 39. Visgályatok az Írásokat, mert néktek úgy tettik, hogy azokban örök életetek legyen.

(e) 5 Mós. 6. vers 6. Es legyenek ezek az igék, mellyeket én ma te néked parantsolok az te szívedben. Sol. 1. vers 2.

(f) Sid. 10. vers 25. El ne hadgyátok az mi gyülekezetünket, miképpem szókások némellyeknek, hanem insétek egymást, annyival is inkább, mivel lártjátok hogy a mai nap el közelget.

(g) Már. 18. vers 17. Hogy ha azoknak is (tudni illik azoknak melléd fe vettél) nem fogadgya szavakat, mond meg az gyülekezetnek, hogy ha az gyülekezetnek is nem fogadgya szavát, legyen te előtted olyan mint valamelly Fogány, vagy fukár.

1 Kor. 5. vers 2, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 12, 13.
Es ti fel fuvalkodtatok és nem firtatok inkább hogy ki vettessék közülletek, az ki ez dolgott tselekedte.

En testben távol lévén ugyan, de lélekben jelen, már meg mintem ugyminő jelen azt, az Ki így tselekedett.

(Az mi Urunk Jéfus Christusnak nevében egyben gyűlvén ti és az én Lelkem, az mi Urunk Jéfusnak hatalmával)

Az ilyen embert az Szárányok adni, az

teff veszedelmére, hogy az Iétek üvezül-
lyön, az mi Urunk Jésus Christus napján.

Meg írtam néktek levelemben hogy az
paráznakkal ne társalkodgyatok. Nem ez
világnak paráznaival ugyan, vagy főzvé-
nyivel, vagy ragadozóival, vagy bálva-
nyok szolgálóival, mert így ki kellett volna
ez világból mennetek.

Most pedig írtam néktek, hogy ne tá-
salkodgyatok, ha az, a' ki Atyafinak me-
vezetlik parázna, vagy főzvény, vagy bál-
ványnak szolgáló, vagy árkózodo, vagy
részeges, vagy ragadozó: effélével igen ne-
is egyetek.

Mert mit ítélem én azokat az kik kívül
vagyunk? nem azokat ítélték tő az kik
benn vágynak?

Mert azokat a' kik kívül vágynak, az I-
sten ítéli meg. Vessétek ki azért a' gonosz
tő közületek. 2 Kor. 2: 6. 2 Thes. 3: vers
14. Sid. 3. vers 12, 13. és 10. vers 24.
2 s. Jud. 1. vers 22, 23.

(h) 1 Kor. 14. vers 40. Mindenek pedig
ékesen, és jó rendel legyenek tő közületek.
Kol. 2. vers 5.

(i) Rom. 5. vers 3. Dicskedünk az há-
boruságban is, tudván hogy az háboruság
békeséges türelést nemz. Esh. 4. vers 4. Jak.
5. vers 2, 3.

[k]

(k) Mat. 5. vers 10, 11, 12. Boldogok az
kik háboruságot szenvednek, az igazságért,
mert azoké a' Mennyeeknek Országa.

Boldogok lesztek mikor rüöket szidal-
maznak, háborgatnak, és minden gonosz
házugságot mondanak tő ellenetek én é-
rettem.

Örüljetekek és örvendezzetekek, mert az
tő jutalmatok bőséges mennyekben, mert
ekképpen háborgaták az Prophétákat is.

(1) Sid. 10. vers 34. Mert az én fogsá-
gaimban én velem egyetemben bántkodtatok,
és az tő jószágoknak fok romlását nagy
örömmel vettétek, mivel hogy adnátok,
hogy ti néktek, drágább és maradandóbb
jószágok vagyon mennyekben.

(m) Mat. 10. vers 39. Az ki meg tart-
tya az ő életét, el vesztí azt, és a' ki el vesztí
ti életét én érettem, meg talállyá azt. Mat.
16. vers 25. Tsel. 20. vers 24. és 21: 13.

[n] Tit. 2. vers 13. Várván amaz boldog
reménséget, és amaz nagy Istennek, és az mi
meg tartonknak az Jésus Christusnak dűtső-
séges meg jelenését.

(o) Rom. 5. vers 5. Az reménség pedig
meg nem szégyenit, mert az Istennek szerel-
me ki ontatott az mű szívünkben az Szent
Lélek által, melly mű nekünk adatott.

L VIII.

Hogy

Hogy ha pedig valaki (a) valami bűn-
sok el-foglaltatván meg esik. (mint
hogy (b) minsemit ember az ki
nem vétkezék) mint kell
annak islekedni?

Vérket meg kell (c) vallani, és azt
(d) sziből meg bánván, és (e) firatván
minden (f) halogatás nélkül (g) abból
ki kell térni, és többé mind attól, a-
mind egyéb bűnöktől magát teljes
tehettsége szerént meg onl, sőt nagyobb
félelemmel és (b) rettegéssel az (i)
fegyhetetlen életre ügykezni, tudván
azt, hogy (k) az ki bűnből való ki
térése után ismét vétkezik, gonoszbuli
leszen az ő utolsó állapotja.

Szent írásbéli Bizonyságok.

[a] Gal. 6. vers 1. Atyámfiai ha az ember
el foglaltatik valami bűnben, ti kik lelki-
ek vagytok, az olyan embert építsétek fel
alázatosságnak lelkével, meg gondolván
magadatt, hogy te-is meg ne késértessél.

[b] 1. Kor. 8. vers 46. Hogy ha vétkeznék
néked [mert nincs ember az ki nem vét-
keznék] és meg haraguván az ő ellensé-
gek-

geknek adod őket, és fogván vicetnek az
ellenségeknek földére. 8. c.

[c] Sals. 32. vers 5. Vértkemert meg jelen-
tettem néked, és hamisságomat el nem
rejtettem, mondek: meg valkom magam
ellen hamisságomat az urnak, és te meg
borsáttod bűnemnek Istentelenségét. Péld.
28. vers 13. 1. Ján. 1. vers 9.

[d] 2. Kor. 7. vers 9. 10. Mostan örülök,
nem hogy meg szomorodtatok, hanem
hogy az poenitentiára szomorodtatok meg
mert Isten szerént szomorodtatok meg,
hogy semmiben kárt ne szenvedgyetek mi
miattunk.

Mert az Isten szerént való szomorúság,
poenitentiát szerez az alhatatos üdvösségre:
ez Világ szomorúsága pedig halált szerez.

[e] Mat. 26. vers 75. Es mindigart szölla
az kakas: Es meg emlékezék Péter az Jé-
sus szaváról, a' mellyett mondott vala néki:
Minek előtte az kakas szöll, háromszor meg
tagadóz engemet. Es ki meáven, késér-
vesen fira.

(f) Sid. 3. vers 7, 8. Ann kóká re az mint
mondgya a' Sz: Lélek; Ma ha az ő szavát
halljátok;

Meg ne keményittsétek szivereket, mikép-
pen az boszszontásnak idején, am az késértet-
nek napján az pulzában. Syr. 5. vers 8, 9.

(g)

(g) *Ján. 5. vers 14.* Azután meg találá-
tus ötlet az Templomban, és monda nékie
Imé meg gyógyultál, többé ne vétezzél
hogy gonoszbul ne légyen dolgod. *Péld.*
28. vers 13. Ján. 8. vers 10, 11. Syr. 21.
vers 1.

(h) *Fil. 2. vers 12.* Annak okáért szerel-
mém, miképpen mindenkoron engedtetek
nem úgy mint az én jelen létemben csak, ha-
nem most sokkal inkább az én távol létem-
ben, félelemmel és rettegéssel vigyétek vég-
hez az tő üdvösségeteket.

(i) *Fil. 2. vers 14, 15.* Mindeneget tse-
lekedgyetek zugolódás nélkül, és versengé-
sek nélkül.

Hogy légyetek fegyhetetlenek és tiszták,
Istennek fiai, vádolásnélküle valok, ez go-
most és el fordult nemzetségnek között, kik
között fényletek mint az ízövetnékek ez vi-
lagon. Ugyan *Fil. 3. vers 12, 13, 14.*
Sid. 12. vers 14.

(k) *Ján. 5. vers 14.* Azután meg találá
Jélus ötlet az Templomban, és monda né-
kie Imé meg gyógyultál, többé ne vé-
tezzél, hogy gonoszbul ne légyen dolgod
2 Petr. 2. vers 20, 21. Luk. 11. vers

LIX.

Mivel

Mivel fizett meg az (a) Isten az utolsó
üeletnek napján az (b) Christus által
mind az jóknak, mind az meg-
nem terő bűnösöknek?

Azoknak (c) kik az jó tselekedet-
ben való áthatatossággal dücsöséget,
tisztességet, és halhatatlanságot keres-
nek, meg fizet örök élettel; Azok-
nak pedig kik versenyefek, és az kik
nem engedelnek az igazságnak, hanem
engednek az hamiságnak, meg fizet
hirtelen büfufálal, haraggal, nyomor-
úsággal, és gyöferelemmel, az az (d)
örök veszedelemmel.

Szent Irásbéli Bizonyosságok.

(a) *Róm. 2. vers 6.* Meg fizet mindennek
az ő tselekedeti szerént.

(b) *Tsel. 17. vers 31.* Mivel hogy rendelt
egy napot, mellyen igazán meg itili a föld-
nek kerektségét, a' Férfin által, a' kit arra
rendelt, melly dologról nyilván való bizony-
ságot tőrt, annak halálból való fel támasz-
ásával. *Róm. 2. vers 16.*

(c) *Róm. 2. vers 7, 8.* Azoknak a' kik az
igazságos tselekedetben való áthatatossággal

K

dücsö-

dütsőséget, méltosséget, és halhatatlanságot keresnek, meg fizet örök élettel.

Azoknak pedig a' kik versenyesek, és a' kik nem engednek az igazságnak, hanem engednek az hamisságnak, meg fizet birtelen busulással, és haraggal.

(d) 2. *Theo.* 1. vers 9. Kik meg büntetettek örök veszedelemmel az urnak ortzajából, és az ő hatalmas dütsösségétől.

Idé néznek,

Mát. 13. § 41, 42, 43, 49, 50.
és 25. § 32, 33, 34. *Ján.* 5. § 29.
2. *Kor.* 5. § 10. *Jelen.* 20. § 13,
14, 15.

LX.

Mivel hiszed a' halottoknak mind igazságnak 's mind hamisságnak fel támadását, miben kell tehát magadat gyakorlanod?

Ebben, hogy (a) botránkozás nélkül való Lelki ismeretem legyen, mind az Isten 's mind az emberek előtt, és (b) teljes légyek, az igazságnak gyümölcseivel, mellyek az Ur János Christus által vagynak az Isten dütsősége és dicsőiségre.

Szent

Szent Irásbéli Bizonyságok.

[a] *Tsel.* 24. vers 15, 16. Es reménységem vagyon Istenben, hogy jövendőben (milyképpen ezek is várják) meg létszen a' halottaknak mind igazságnak, mind hamisságnak fel támadása.

Ebben gyakorlom pedig magamat, hogy botránkozás nélkül való Lelki ismeretem legyen, mind az Isten előtt, mind az emberek előtt.

b[] *Fil.* 1. vers 11. Teljesek lévén az igazságnak gyümölcseivel, mellyek az János Christus által vagynak, az Isten dütsősége és dicsőiségre.

Bekesség legyen az Atyafiaknak, és szeretett hűttel egyben az Atya Istenről, és az Ur János Christus által kegyelem mind azokkal kik szeretik a' mi Urunk János Christust alhatarosságban.

Ef. 6.

§ 23, 24.

V. E. G. E.

In Nomine Domini.

Reggeli, rövid, és abittatos Könyörgés

OH Menynek es Földnek dűtsőséges és szentséges Királya, nagy Isten, mű áldott egy Urunknak, az Ur János Krisztusnak Isten, és Attya, kihez hasonló Isten nincsen, mert te teremtetted az Földet, ki terjesztetted az eget az te hatalmas erőddel, és te parancsol azoknak minden fenegeknek,

Mű porból, és Földből vétergett szegény, gyáló bűnös teremtetted, az éczkai szörétségből, es testi álmából fel serkenvén, ez máj napnak fenegeire, áldot nevedet hálaadással magasztalljuk, jó tereménnyider buzgó Lélekkel hirdettünk, hogy minket böltsen teremtetted, egyéb állatoknál helyeb tiszteltél, eleven érzé-

érzékenységekkel és okoskodó Lélekkel ékesítettél, egyéb állatoknak lábaink alá vevén, sokakor teremtet állarid közül tápláltatásunkra is rendeltél.

Kiválképpen peng dűtsőtírtük felséges emlékeztetted mű üdvességünk pafia nagy Isten, hogy az mű élünknek pogányi hálványozásából ki vőrtél üdvezítő szent szövetségedbe bé szerkeztetted, az örök életnek reménségire el jedzettél és patséltetted, és hogy életünk jobbittásával frígyes voltunkot meg bizonyíthatnok, jó tereménnyider hálaadással hirdettheinők, ez máj napra is fel virradást engedted.

Vízontag az föld poráig meg alázván minnen magunkat, és orozánk pirulásával meg valván bűnös voltunkot, alázatosan esedezünk Isteni Felségednek, indultyanak meg az te könyörölteségednek sokasági mű rajtunk, főörd el mint az fellegér az mű bűneinket, szenteld meg áldott tisztettedre

az művelkedet, távoztas-el mű
tollunk minden általmas, esereket,
hivatalunk szerint való munkáink-
ban engedgy üdvességes, és bol-
dog előmenetelt.

Rendelly irgalmas Istenünk, az emberi társaságban és keresztyényi gyülekezetekben, külső belső jámbor, Isten féltő épületes férfiakot, kik által oktassad és építsed az egye-
ge ifjúságot, az te neved félelmé-
ben, fenytérékiben, dicsőretekre, dű-
röségekre, hogy ez képpon kéz-
ről kézre maradjon az te Isteni is-
méretek, tiszteltet az mű marade-
kinknál is.

Ez nű mai napunk is légye meg
áldattatva Isteni Felségedtől, nű
áldor gondvisele Istenünk, ne en-
gedged, hog ez világtól, az testtől,
az ördögtől, és az létől meggyő-
zetessünk, hanem engedged, hog
tsendes szívvel, bűnökről üressé
vidám Lélekkel, az efféle órára is
ékeztven ismer neved magasztalá-
sára, jo réremenyidőre való lelki
hai.

hatalmasra nyilatkozzanak az mű
ajakjuk, ez nyavalyás életnek pedig
le veiktözése után, az őtök életnek
meg igirt jóval legyenek az mű ré-
izünk, és forrunk, Szerelmes Fia-
dál, kinek áldor nevében halgas-
meg minket.

Mr. Aryan, &c.

Estvéli Könyörgés.

O H Izraelnek soha nem alúvo-
és nem szunyadozo pásztora,
kiaz világosító szóvcrnekckr hől-
rsen fel függesztetted, az egeknek
ki terjesztésén, hogy külfömbcséger
tégyenek, az nap között, és az é-
czaka között, és legyenek, jeles bi-
zonyos újdöknck napoknak és esz-
tendöknck, az napot pedig munká-
ra, és az éczakát nyugodalomra rē-
delted.

Aldótnak Uram az te munkáid,
és magyazálta méltok jó tétend
nyid, dñs. Ötendő naponként való
kegyelmes Atyaigondviselésed, az

egyek böltségedet hirdetik, az egy-
más után következő napok rudo-
mánt, es vallást résznek jó voltod-
ról, Isteni hatalmasságodról. Azért
műis szegény bűnös emberek szü-
veink belső indulatiból részünk val-
lást kegyes jó réreményidről, mel-
lyekkel naponként 's leg közelebb
ez máj napon is illtetél és tiszteltél
bennünket, és magasztallyuk szent
gondviselésedet, mert az te Atyai
oltalmazó kezeid tartoztatának
minker, hogy az tűznek veszedelme
testünkben el nem borított, sem az
viznek mélységgel nem merítették,
az Istenteleneknek kezei meg nem
sebesítették, ellenségünk végképpé
el nem fogyattak, és vesztettek, sőt
sem mireménytelen halálban nem e-
lűnk.

Leitűnk aránt is az igaz hitnek
igyonességiben meg maradtunk, az
örök életnek reménségiben erősít-
tettűnk, és hogy az mű veszedel-
münket szomjuhozó álnok ellenség-
nek az ördögnek predájara nem ju-
totthak.

öröké

Öröké való irgalmas jó! Istenünk
Isteni Felségednek alázatosan ese-
dezűnk, életűnk hátra maradtott i-
dejében is kegyelmes gondviselésed
erősíts meg mű rajtunk, és leg
közelebb, ez minker sötérséggel be-
borított éczakábanis, őriz meg min-
ket az Sátány ördögnek tűzes nyi-
lajtól, annak ártalmas eszközeitől,
veréngző, kárunkra, romlásunkra
ügyekező álnok embereknek leles-
kedésiről, rúztól, víztől, égi hábo-
ruktól, és minden egyéb romlást tá-
masztó ártalmas állatoktól. A d-
gyad hogy tiszták legyenek álmado-
zásunk, fertelem nélkül ágyunkban
való nyugovásunk, és üdvességünk
keresésire, 's hivatalunk munkáinak
csejületesé való tellesítésire, az hó-
napi napnak világosságára való fel-
kelésünk, hogy ez képpen tiszták, és
fegyhetetlenek lévén, amaz ujonan
való születéskor, az illet napján, bá-
torsággal állhassunk meg, Izerelmes
Fiadnak dűtsőséges tekinteri előtt,
és az igazságnak koronáját elvehes-

sűk

sük ingyen való kegyelmedből ō
rölle, mellyet meg igirréi megis a-
dandó vagy minden igaz hivednek
ő általa annak idejében, ki által dű-
tsőség, áldás, és fel magasztalta-
ras tulajdonirassék áldor nevednek.

Mi Atyánk. Or.

Reggeli Imádság.

EN mennyei szent Atyám, há-
lár adok én te néked, a' te sze-
relmes szent Fiadnak az Úr Jēsus
Christusnak általa, hogy ez éjjel en-
gemet minden kártól, és minden
veszedelemtől meg őltalmaztál.
Kérlek tégedet, hogy őltalmaz meg
engemet e' máj napon is minden
bűntől, és minden gonosztól, hogy
minden tselekedetem, beszédem,
sőt tellyes életem te néked kedves
legyen: Mert én az én Testemet,
Lelkemet, és mindenemet, te ke-
zedben ajánlom: a' te szent An-
gyalod legyen én velem, hogy az

gonosz

gonosz ellenség az ördög, én raj-
tam hatalmat ne vehessen, Amen.

Estvéli Imádság.

EN mennyei szent Atyám, há-
lár adok én te néked, a' te sze-
relmes szent Fiadnak általa, hogy te
ez máj napon engemet irgalmassá-
gos képpen meg őltalmaztál. Kér-
lek tégedet, hoisásd meg énnékem
minden bűneimet, és azon irgal-
masságodból őltalmaz meg enge-
met ez ejjel is. Mert én az én Te-
stemet, Lelkemet, mindenemet te
Istenségednek kezében ajánlom: az
te szent Angyalod legyen én velem
hogy az gonosz ellenség, az ördög,
én rajtam hatalmat ne vehessen:

A
M E
N.

D

D Irsirjed és áldgy. az UR I-
STENT, oh keresztény em-
ber, ki néked az Christusban in-
gyen meg kegyelmezer.

Ditsőség, és hála legyen néked
kegyes Atya Isten: Az te áldot Sz:
Fiadnak általa, mind örökké.

A Dgy békeséget UR ISTEN az m
ndónkben es földön, mert nintsen
nékünk több senki, baj-vivünk, ba-
dakozonek, hanem csak te
UR ISTEN.

A M E N.

